

UniCredit Tiriac Bank

**Raport de publicare a informatiilor
(Basel II Pillar 3 Disclosure)**

prevazute de
Regulamentul BNR si al CNVM nr.25/ 30 din 14.12.2006
privind cerintele de publicare pentru institutiile de credit si firmele
de investitii

Data de referinta a raportarii: 31.Decembrie.2009

CUPRINS:

PRESCURTARI UTILIZATE	3
TERMENI SI DEFINITII.....	4
CAPITOLUL 1 – CERINTE GENERALE	5
CAPITOLUL 2 - SFERA DE APLICARE	12
CAPITOLUL 3 – STRUCTURA FONDURILOR PROPRII	13
CAPITOLUL 4 – ADECVAREA CAPITALULUI LA RISC	15
CAPITOLUL 5 - RISCUL DE CREDIT: ASPECTE GENERALE.....	17
CAPITOLUL 6 - CERINTA MINIMA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE CREDIT	34
CAPITOLUL 7 - TEHNICI DE DIMINUARE A RISCULUI DE CREDIT	35
CAPITOLUL 8 - EXPUNEREA LA RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPARTIDEI	39
CAPITOLUL 9 – RISCUL DE PIATA.....	40
CAPITOLUL 10 - RISCUL OPERATIONAL	46
CAPITOLUL 11 - EXPUNERI DIN DETINERILE DE ACTIUNI	51
CAPITOLUL 12 - EXPUNERILE INSTITUTIEI DE CREDIT LA RISCUL DE RATA A DOBANZII PENTRU POZITIILE NEINCLUSE IN PORTOFOLIUL DE TRANZACTIONARE	53

Prescurtari utilizate

ALM – Administrarea Activelor si Pasivelor
ALCO – Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor
Banca - UniCredit Tiriac Bank
BA – Bank Austria
BNR – Banca Nationala a Romaniei
CRM – Tehnici de diminuare a riscului de credit (Credit Risk Mitigation techniques)
CRO – Vicepresedinte Executiv Risc (Chief Risk Officer)
EAD – Expunere la riscul de nerambursare
GBS – Divizia Operatiuni
Grupul – Grupul UniCredit
IAS / IFRS – Standardele Internationale de Contabilitate
LGD – Pierdere asteptata in caz de nerambursare
MB – Directorat (Management Board)
OTC – Piata de tip Over-The-Counter
PD – Probabilitate de nerambursare
PI – Persoane fizice
RAS – Standardele romanesti de contabilitate
RWA – Active ponderate la risc
RKM – Manager de Risc
RM – Manager Relatii cu Clientul
RMC – Comitetul de Administrare a Riscurilor (Risk Management Committee)
SB – Consiliu de Supraveghere (Supervisory Board)
SME / IMM – Intreprinderi mici si mijlocii
UCTB - UniCredit Tiriac Bank

Termeni si definitii

Risc in activitatea bancara reprezinta posibilitatea ca o actiune sau un eveniment sa determine un impact nefavorabil, rezultand fie o pierdere/reducere de capital, fie imposibilitatea BANCII de a-si atinge obiectivele de afaceri si de continuare a activitatii.

Riscul de credit este riscul inregistrarii de pierderi ca urmare a neonorarii, de catre o contrapartida, a obligatiei scadente in conformitate cu termenii contractuali initiali.

Realizarea riscului inseamna producerea actiunii sau evenimentului cu impact nefavorabil asupra rezultatelor BANCII.

Starea de nerambursare a unui debitor (default) este considerata a se realiza cand ambele sau unul din urmatoarele doua evenimente au loc:

- ✓ BANCA considera ca este foarte posibil ca debitorul sa nu plateasca obligatiile lui de credit fata de Grupul total al BANCII, ca urmare a unor evenimente specifice care induc neplata;
- ✓ Debitorul este restant la plata de mai mult de 90 de zile cu oricare obligatie de credit fata de Grupul BANCII.

Probabilitate de nerambursare (PD) – probabilitatea ca o contrapartida sa ajunga in stare de nerambursare intr-un orizont de timp de un an.

Pierdere in caz de nerambursare (LGD) – raportul procentual între pierderea potentiala aferenta unei expuneri, ca urmare a nerambursarii din partea contrapartidei, si suma expusa la risc la momentul nerambursarii.

Expunere la riscul de nerambursare (EAD) – suma expusa la risc la momentul aparitiei starii de nerambursare.

Riscuri semnificative sunt riscuri cu impact semnificativ asupra situatiei patrimoniale si/sau reputationale a institutiei de credit.

Administrarea riscurilor este procesul focalizat pe analiza profilului de risc, in vederea minimizarii raportului dintre risc si profit in diferitele activitati ale unei institutii de credit. Reprezinta totalitatea activitatilor care au ca scop identificarea, cuantificarea, monitorizarea si controlul riscurilor, astfel incat sa se asigure respectarea principiilor politicii generale de risc a BANCII.

Capitalul reglementat reprezinta cerinta minima de capital pe care institutia responsabila cu supravegherea bancara centrala o impune la nivelul institutiilor de credit.

Tehnici de diminuare a riscului de credit (CRM – credit risk mitigation - techniques) sunt acele tehnici folosite de BANCA pentru diminuarea expunerii la risc in vederea determinarii cerintei minime de capital, prin utilizarea garantiilor considerate eligibile in functie de abordarea aleasa pentru implementarea prevederilor Basel II.

Clientii de tip „Small Business” (denumite si SME sau IMM) sunt companii de talie mica si mijlocie conform definitiilor interne ale Bancii.

Clientii de tip „Corporate” sunt companii de talie mare conform definitiilor interne ale Bancii.

Persoane fizice autorizate (PFA) sunt persoanele fizice care desfasoara activitati liberale conform prevederilor legale in vigoare.

Credite neperformante sunt credite incadrate in categoria de clasificare „Pierdere” in conformitate cu prevederile Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 3/ 2009 cu modificarile si completarile ulterioare.

Credite performante credite incadrate in alte categorii de clasificare decat clasa „Pierdere” in conformitate cu prevederile Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 3/ 2009 cu modificarile si completarile ulterioare.

Capitolul 1 – Cerinte generale

1. Strategia si cadrul general de administrare a riscului

Activitatea de administrare a riscurilor constituie o prioritate in conducerea activitatii BANCII, fiind acceptata ca o conditie esentiala si obligatorie in asigurarea stabilitatii si performantelor acesteia.

Administrarea riscurilor presupune monitorizarea, prevenirea si limitarea expunerilor bancii la risc, precum si determinarea raportului de asumare a anumitor riscuri, astfel incat, la momentul producerii lor, BANCA sa dispuna de capacitatea de a depasi impactul financiar negativ pe care acestea il pot produce.

In cadrul BANCII evaluarea si identificarea riscurilor este un proces continuu, care necesita identificarea si intelegerea riscurilor, atat la nivel individual (de tranzactie/ debitor), cat si la nivel global (de portofoliu).

Identificarea si evaluarea riscurilor se realizeaza pe baza analizei factorilor interni si externi care pot afecta negativ sau pot pune in pericol realizarea obiectivelor strategice ale BANCII.

Factorii interni includ: complexitatea si dimensiunea structurii organizatorice a BANCII, gama si specificul activitatilor desfasurate de BANCA, nivelul pregatirii profesionale si calitatea morala a personalului, gradul de adecvare a sistemelor informatice etc.

Factorii externi includ: crizele economice sau financiare, crize legate de mediul politic si social, calamitati naturale si dezastre ecologice, modificari la nivelul sistemului bancar, cadrul legislativ si de reglementare, evolutia tehnologica etc.

Astfel, o parte a procesului de evaluare a riscurilor identificate se refera la incadrarea acestora in categoria controlabil sau necontrolabil, in functie de posibilitatea BANCII de a interveni asupra lor si in functie de natura riscului (de credit, de piata, operational, de lichiditate etc.), in vederea diminuarii frecventei de aparitie si/ sau impactului acestora.

Avand in vedere impactul potential ridicat asupra profitului si/ sau reputatiei BANCII, strategiile si politicile specifice de administrare a riscurilor vizeaza cu precadere acoperirea urmatoarelor tipuri de riscuri, fara a fi insa limitative:

1. Riscul de credit
2. Riscul de piata
3. Riscul de lichiditate
4. Riscul operational
5. Riscul reputational
6. Alte riscuri considerate a avea impact semnificativ asupra activitatii BANCII: riscul de concentrare, riscul rezidual

Obiectivul general al Strategiei de administrare a riscurilor semnificative a BANCII este ca asumarea riscurilor sa fie consistenta cu asteptarile actionarilor, cu planul strategic al bancii si cerintele reglementate, dar si ca la nivelul entitatii sa fie promovata o cultura de risc clara si cuprinzatoare.

In functie de obiectivele strategice ale bancii, precum si politicile pe termen scurt de implementare a strategiei generale, Directoratul va stabili anual profilul de risc estimat al bancii. Acesta poate fi scazut, moderat, mediu sau ridicat, in functie de valoarea pierderilor asteptate anuale generate de producerea unor riscuri semnificative, de capitalul necesar pentru acoperirea pierderilor neasteptate, dar si de raportul risc-profit.

In acest context, UniCredit Tiriac Bank si-a propus ca si obiectiv strategic de risc mentinerea in anul 2009 a unui nivel moderat al profilului de risc.

Modalitatea de definire si cuantificare a profilului de risc, respectiv definirea tolerantei la risc este realizata prin intermediul procedurilor specifice de definire si evaluare a profilului de risc. Stabilirea si monitorizarea indicatorilor si limitelor de risc se constituie ca parte integranta si instrument tehnic de implementare a Strategiei de Administrare a Riscurilor in cadrul UniCredit Tiriac Bank.

In realizarea obiectivelor strategice privind managementul riscurilor, BANCA se bazeaza pe:

- Principii de management al riscurilor;
- O structura organizatorica specializata in managementul riscurilor;
- Proceduri si tehnici specifice de cuantificare si monitorizare a riscurilor.

Principii de management al riscurilor

La baza culturii si proceselor de risc din UniCredit Tiriac Bank sta un set de principii de gestionare a riscului. Aceste principii acopera toate zonele gestionarii riscului si sunt armonizate cu practicile internationale.

Principiul 1: Responsabilitatea Consiliului de Supraveghere si a Directoratului BANCII

Politica globala de administrare a riscurilor si toleranta la risc trebuie sa fie stabilite pe baze cuprinzatoare la nivelul organizatiei, revizuite si aprobate de Directorat si de Consiliul Supraveghere. Politicile si toleranta referitoare la identificarea, masurarea, monitorizarea si controlul riscurilor vor fi clar comunicate tuturor celor care desfasoara activitatile afectate de riscuri in cadrul institutiei.

Principiul 2: Cadrul de administrare a riscurilor

La nivelul BANCII se va urmari stabilirea unui cadru de administrare a riscurilor eficient, cuprinzator si consistent, prin alocarea de resurse suficiente si adecvate.

Principiul 3: Integrarea administrarii riscurilor

Asigurarea ca interactiunile intre riscuri sunt identificate, intelese si administrate adecvat si ca evaluarea riscurilor nu se va realiza izolat. Analiza necesara pentru agregarea si semnalarea riscurilor in cadrul intregii organizatii trebuie efectuata la un nivel suficient de ridicat.

Principiul 4: Realizarea strategiei de afaceri

Strategia de afaceri trebuie sa fie conforma cu administrarea riscurilor asociate, conform tolerantei la risc asumata, si adecvata din punctul de vedere al rezultatelor deopotriva pozitive si negative induse de asumarea riscurilor.

Principiul 5: Revizuirea independenta

Evaluarea de risc trebuie sa fie validata de functii de revizuire independente care dispun de resurse, autoritate si expertiza suficiente in evaluarea riscurilor si in testarea eficientei activitatii de administrare a riscurilor, sa formuleze propuneri si recomandari de remediere.

Principiul 6: Planuri de remediere

Politicile si procesele de management al riscurilor care reglementeaza crizele potentiale si circumstantele extraordinare trebuiesc definite si testate corespunzator.

2. Structura si organizarea functiei de administrare a riscurilor

Structura de administrare a riscurilor se bazeaza pe o multitudine de functii operationale si de control, definite in acord cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare al BANCII, dar si cu prevederile existente la nivelul Grupului.

Principalele responsabilitati ale structurilor cu rol in activitatea de administrare a riscurilor sunt redate in cele ce urmeaza:

Consiliul de Supraveghere (SB)

Consiliul de Supraveghere (SB) trebuie sa se asigure ca Directoratul bancii va implementa un sistem de control intern adecvat si eficient. In contextul controlului intern si administrarii riscurilor semnificative, SB are cel putin urmatoarele responsabilitati:

1. Aproba si revizuieste anual strategia generala a BANCII si politicile privitoare la activitatea institutiei de credit, printre care si politica specifica privind controlul si administrarea riscurilor;
2. In cadrul strategiei generale privind administrarea riscurilor, SB are urmatoarele atributii:
 - ✓ Aproba si reconsidera profilul de risc al BANCII;
 - ✓ In stransa corelatie cu obiectivele strategiei generale a BANCII, SB stabileste anual tintirea unui anumit profil de risc, modalitatea de determinare a acestuia si frecventa de monitorizare a incadrarii activitatii generale a BANCII in profilul de risc urmarit a se atinge;
 - ✓ Aproba politicile privind administrarea riscurilor, le analizeaza periodic, cel putin anual, si dispune, dupa caz revizuirea acestora;
 - ✓ Asigura luarea masurilor necesare de catre conducatori pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea si controlul riscurilor respective, inclusiv pentru activitatiile externalizate si, totodata, supravegheaza conducatorii in legatura cu modul in care acestia monitorizeaza functionarea adecvata si eficienta a sistemului de control intern si administrare a riscurilor;
 - ✓ Aproba activitatile ce urmeaza a fi externalizate.

Directoratul (MB)

Directoratul (Management Board), format din conducerea executiva a BANCII, implementeaza strategia si politicile privind administrarea riscurilor, conform atributiilor definite prin Regulamentul de Functionare si Organizare. In acest scop, conducatorii BANCII implementeaza/ asigura:

1. un sistem de comunicare a strategiei si politicilor BANCII privind administrarea riscurilor;
2. o cultura de control adecvata si un sistem de comunicare a importantei controlului intern si a gestiunii riscurilor;
3. un sistem de control pentru a lua masurile care se impun pentru incadrarea in limitele de expunere stabilite;
4. aprobarea procedurilor de stabilire a competententelor si responsabilitatilor in

domeniul administrării riscurilor și a activității de control intern aferente;

5. analizarea oportunității externalizării unor activități în conformitate cu *Politica internă privind externalizarea unor activități*;
6. definirea unor politici de resurse umane care să asigure încadrarea unui personal de specialitate, având experiența și cunoștințele necesare, atât în compartimentele a căror activitate este generatoare de riscuri, cât și în Departamentele de Risk Management;

Comitete specializate cu responsabilități pe linia administrării riscurilor

▪ Comitetul de Audit

Comitetul de Audit are responsabilități cu privire la controlul intern și administrarea riscurilor semnificative, în conformitate cu Regulamentul de Organizare și Funcționare al BANCII și cu Regulamentul propriu de organizare, aprobat la nivelul BANCII .

Comitetul de Audit evaluează eficacitatea procesului de administrare a riscurilor, ca parte a sistemului de control intern și analizează informațiile periodice cu privire la acesta.

▪ Comitetul de Administrare a Riscurilor (RMC)

Comitetul de Administrare a Riscurilor își desfășoară activitatea de identificare, evaluare și administrare a riscurilor în conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare al Bancii și cu cele ale regulamentului propriu, aprobat de Directorat.

Comitetul de Administrare a Riscurilor este o structură organizatorică permanentă, constituită în conformitate cu legislația aplicabilă băncilor, având următoarele atribuții principale:

1. Să sprijine conducerea bancii în îndeplinirea responsabilităților ce îi revin în legătură cu identificarea, evaluarea și administrarea riscurilor;
2. Să informeze pe baza periodică structura de conducere a Bancii cu privire la situația expunerii la riscuri, și imediat, în cazul producerii unor modificări semnificative în situația curentă sau viitoare a expunerii la riscuri;
3. Să asigure dezvoltarea adecvată a politicilor și procedurilor pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor semnificative, să stabilească competente și responsabilități pe linia controlului și administrării riscurilor;
4. Să stabilească limite de expunere la riscuri, inclusiv în situații de criză și procedurile necesare pentru aprobarea excepțiilor de la limitele interne stabilite;
5. Să aprobe angajarea BANCII în noi activități, pe baza analizei riscurilor semnificative aferente acestora;
6. Să aprobe metodologii și modele de management de risc adecvate pentru evaluarea riscurilor și monitorizarea limitelor de risc, dar și sisteme corespunzătoare de raportare a riscurilor;
7. Să urmărească implementarea și aplicarea politicilor și procedurilor interne de administrare a riscurilor, precum și conformitatea acestora cu prevederile legale și interne referitoare la riscuri.

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare, Comitetul de Administrare a Riscurilor se întrunește cel puțin trimestrial și ori de câte ori situația o impune.

Structura de conducere a Bancii va revizui periodic structura, funcțiile și principiile de funcționare a Comitetului de Administrare a Riscurilor și a altor comitete specializate cu responsabilități pe

linia administrării riscurilor semnificative, și va putea delega responsabilități în ceea ce privește stabilirea limitelor de expunere la risc către conducerea executivă a BANCII, astfel încât să se asigure o separare adecvată a responsabilităților în structura organizatorică a BANCII.

La nivelul BANCII funcționează și **alte comitete specializate**, cu responsabilități pe linia administrării riscurilor, precum:

▪ **Comitetul de Administrare a Activelor și Pasivelor (ALCO)** are responsabilități în ceea ce privește administrarea balanței de active și pasive pe baze curente și continue și în concordanță cu Politica de Investiții a BANCII. Comitetul este responsabil pentru stabilirea și monitorizarea limitelor de expunere pentru Riscul de Lichiditate și Riscul de Piață la nivelul BANCII.

ALCO este compus din următorii membri: Președinte Executiv (CEO); vice-președinte Financiar/Contabilitate (CFO), vice-președinte Retail, vice-președinte Corporate, vice-președinte Risk Management (CRO), Director Risc de Piață și Risc Operational, Director Planificare Strategică și Control, Director Trezorerie, Director ALM.

Pe linia administrării riscurilor ALCO are următoarele responsabilități:

- ✓ Asigură menținerea unei lichidități adecvate conform necesităților curente și viitoare ale liniilor de afaceri ale BANCII și urmărește optimizarea expunerilor care induc risc de piață;
- ✓ Stabilește politici și limite în ceea ce privește managementul riscului de dobândă și riscului valutar în linie cu politica autorizată de Unicredit Group;
- ✓ Aprobă competențele referitoare la activitatea de tranzacționare, produsele noi de trezorerie și piața de capital, politicile privind activitatea departamentelor ALM și Trezorerie (Markets);
- ✓ Administrează eficient capitalul BANCII și prețul produselor oferite, astfel încât să genereze suficiente venituri cu încadrarea în parametrii de risc ai Grupului;
- ✓ Supune aprobării Directoratului documentele propuse de Departamentele Market Risk, ALM și Trezorerie privind următoarele:
 - Managementul lichidității
 - Profilul de risc de piață, incluzând lista și expunerea maximă a instrumentelor tranzacționate;
 - Limite de risc de piață și de risc de lichiditate;
 - Principii de risk management și modele de măsurare a riscurilor;
 - Noile produse de trezorerie;
 - Orice decizie care poate afecta profilul de risc al BANCII sau deciziile de risk management adoptate.

▪ **Comitetul de Credite** – cu responsabilități de aprobare a facilităților de credit, conform competențelor stabilite, în sensul asigurării calității portofoliului de credite prin diminuarea și limitarea riscului de credit potrivit politicii de creditare, în conformitate cu reglementările Regulamentului specific al Comitetului de Credite aprobat de Directorat.

Divizia de Administrare a Riscurilor (CRO)

Divizia de Administrare a Riscurilor funcționează ca structură organizatorică permanentă, cu

atributii si responsabilitati de gestionare a cadrului general de administrare a riscurilor.

Aceasta Directie sprijina Comitetul de Administrare a Riscurilor, dar si Conducerea BANCII, realizand monitorizarea curenta a riscurilor activitatii BANCII si avand urmatoarele atributii:

- 1 Asigura incadrarea activitatii desfasurate/ coordonate de celelalte unitati ale BANCII in limitele profilului de risc stabilit prin reglementarile aferente.
- 2 In acest sens, in conformitate cu deciziile emise de catre conducerea BANCII (Consiliul de Supraveghere, Directoratul) si/ sau comitetele specializate (Comitetul de Administrare a Riscurilor, ALCO etc.), va analiza toate activitatiile curente si cele care prezinta caracter de noutate si/ sau elemente de risc pe care compartimentele/ unitatile teritoriale ale BANCII i le sesizeaza. Dupa caz si in functie de aplicabilitatea unor eventuale competente, Divizia de Administrare a Riscurilor inaintea rezultatul analizei si propunerile sale catre comitetele specializate din cadrul Bancii, catre conducerea Bancii si, dupa caz, Consiliul de Supraveghere;
- 3 Formuleaza si propune Comitetului de Administrare a Riscurilor si conducerii BANCII: politici de risc, metodologii, instrumente si proceduri specifice de evaluare si monitorizare a riscurilor;
- 4 Supravegheaza incadrarea activitatii BANCII in limitele aprobate privind riscul de credit, riscul de piata, riscul de lichiditate, riscul operational si alte riscuri in stransa colaborare cu departamentele BANCII a caror activitate este afectata de aceste riscuri; informeaza Directoratul de orice depasire a limitelor de risc aprobate;
- 5 Evalueaza riscurile avand in vedere: implicatiile corelarii fiecarui risc semnificativ cu celelalte riscuri semnificative la care BANCA se expune; previzionarea fondurilor proprii si a profitului pe baza diferitelor scenarii, inclusiv in conditii de criza si cuantificarea pierderilor maxime care pot fi induse;
- 6 Revizuieste periodic portofoliul de credite si plasamente al BANCII pentru a verifica incadrarea riscurilor in limitele acceptate.

Dezvolta, testeaza si implementeaza sisteme si o infrastruktura de risc management specifice, ca de exemplu: baze de date istorice, modele de evaluare a riscurilor, scenarii, rapoarte curente etc.

In vederea asigurarii incadrarii in profilul de risc ales, Conducatorul Diviziei de Risc (CRO) impreuna cu Presedintele Comitetului de Norme si Proceduri coordoneaza activitatea de emitere a procedurilor interne privind identificarea, cuantificarea si monitorizarea riscurilor semnificative.

Pentru a asigura o administrare optima a riscurilor specifice activitatilor bancare, atat la nivel individual cat si la nivel de portofoliu, Divizia de Risc Management este structurata in 7 departamente de gestionare si control a riscului, ale caror responsabilitati sunt detaliate in Regulamentul de Organizare si Functionare al Bancii:

- Directia Control Risc de Credit
- Directia Analiza Risc Credite Retail
- Directia Analiza Risc Credite Corporate
- Directia Suport Risc de Credit
- Directia Recuperare Credite Neperformante si Prevenire Frauda
- Directia Risc de Piata si Risc Operational
- Biroul Basel II

Alte structuri organizatorice cu responsabilitati pe linia administrarii riscurilor

Funcția de administrare a riscurilor este sustinuta la nivelul BANCII prin alte comitete specializate (comitetul de disciplina, comitetul de norme si proceduri, comitetul de proiecte etc.), dar si prin

toate departamentele BANCII direct implicate in activitatea de plasare si atragere de fonduri, cu responsabilitati privind evaluarea pozitiilor individuale, definirea procedurilor de identificare a situatiilor necorespunzatoare si dupa caz, propunerea si aprobarea masurilor corective care se impun.

Capitolul 2 - Sfera de aplicare

Institutia de credit careia i se aplica cerintele de publicare este **UniCredit Tiriac Bank SA**.

Consolidare contabila

Din punct de vedere contabil, UniCredit Tiriac Bank SA nu intocmeste situatii financiare consolidate deoarece nu detine subsidiare si nu exercita control asupra niciunei entitati la care se detin actiuni in conformitate cu IAS 27 "Situatii financiare consolidate si individuale".

UniCredit Tiriac Bank SA nu detine subsidiare (nu exercita controlul asupra vreunei societati) la data de 31 decembrie 2009.

In situatiile financiare statutare ale UniCredit Tiriac Bank SA, participatiile sunt evidentiata in contabilitate la cost de achizitie.

Consolidare prudentiala

Tinand cont de reglementarile locale privind supravegherea prudentiala, UniCredit Tiriac Bank SA a inclus in perimetrul de consolidare prudentiala urmatoarele institutii financiare nebanca:

- UniCredit Leasing Corporation IFN SA (detinere participatie de 20%);
- UniCredit Consumer Financing IFN SA (detinere participatie de 35%).

Astfel, UniCredit Tiriac Bank a intocmit raportul privind cerintele minime de capital prin aplicarea metodei punerii in echivalenta conform IAS 28 – Investitii in entitati asociate.

UniCredit Tiriac Bank SA exercita asupra acestor doua entitati o influenta semnificativa din urmatoarele motive:

- in cazul fiecărei din cele doua participatii mentionate mai sus, UniCredit Tiriac Bank SA are 2 reprezentanti din totalul de 5 membri in Consiliul de Supraveghere, si
- procentul de participare in fiecare din cele doua participatii este cuprins in intervalul 20% - 50%.

Capitolul 3 – Structura fondurilor proprii

Compozitia capitalurilor pentru scopuri de reglementare este detaliata prin situatia fondurilor proprii ale institutiei de credit la sfarsitul exercitiului financiar (sumele sunt exprimate in RON):

Fonduri proprii (ron)	31-Dec-2009
1.1.1.1. Capital social subscris si varsat	379,075,291
1.1.1.2. (-) Actiuni proprii	-
1.1.1.3. Prime de capital	55
1.1.1. Capital eligibil	379,075,346
1.1.2.1.01.A. Rezerve brute	1,293,762,579
1.1.2.1.01.B. Obligatii fiscale previzibile	(30,707,098)
1.1.2.3.01 Profit auditat din anul curent	235,499,318
1.1.2. Rezerve eligibile	1,498,554,799
1.1.5.1.A. Imobilizari necorporale brute	(159,855,899)
1.1.5.1.B. Amortizarea imobilizarilor necorporale	87,326,084
1.1.5.4 Alte deductii specifice Romaniei din fondurile proprii de nivel I	(2,850,125)
1.1.5. Alte deductii din fondurile proprii	(75,379,940)
1.1. Fonduri proprii de nivel I	1,802,250,205
1.2.1.3. Rezerve din reevaluare	93,591,279
1.2.1. Fonduri proprii de nivel 2 de baza	93,591,279
1.2.2.3. Imprumuturi subordonate	274,844,597
1.2.2. Fonduri proprii de nivel 2 suplimentar specifice Romaniei	274,844,597
1.3.1.A. (-) Valoarea actiunilor si a altor titluri de capital detinute in alte institutii de credit sau financiare, care depasesc 10% din capitalul social al acestora (brut)	(25,579,451)
1.3.1.B. (-) Valoarea actiunilor si a altor titluri de capital detinute in alte institutii de credit sau financiare, care depasesc 10% din capitalul social al acestora (provizion)	-
1.3.9.C. (-) Participatii calificate in institutii din afara sectorului financiar (brut)	(363,541)
1.3.9.D. (-) Participatii calificate in institutii din afara sectorului financiar (provizion)	344,400
1.3. (-) Elemente deductibile din fondurile proprii de nivel 1 si 2, din care	(25,598,592)
1.3.T.1 Din fondurile proprii de nivel 1	(12,799,296)
1.3.T.2 Din fondurile proprii de nivel 2	(12,799,296)
1.4. Total fonduri proprii de nivel I	1,789,450,909
1.5. Total fonduri proprii de nivel II	355,636,580
1. FONDURI PROPRII TOTALE	2,145,087,489

In urma analizei elementelor componente ce intra in calculul fondurilor proprii, singura categorie care prezinta clauze contractuale este capitalul sub forma de imprumut subordonat, inclus in fondurile proprii de nivel 2 suplimentar.

Pentru a fi incluse in fondurile proprii de nivel 2, imprumuturile subordonate trebuie sa indeplineasca, conform prevederilor Bancii Nationale a Romaniei, urmatoarele cerinte:

- numai sumele integral platite pot fi luate in considerare;
- scadenta initiala sa fie de cel putin 5 ani, dupa care pot fi rambursate;
- suma totala luata in considerare la determinarea nivelului fondurilor proprii de nivel 2 suplimentar trebuie sa fie redusa gradual incepand cu cel putin 5 ani inaintea scadentei, prin aplicarea unei cote procentuale semestriale egale, astfel incat pentru raportarile aferente ultimului semestru inaintea scadentei finale imprumutul sa nu mai fie luat in considerare.

La data de 31.12.2009, valoarea totala a imprumuturilor subordonate primite de la UniCredit Bank Austria AG si UniCredit Ireland a fost in valoare de **399,974,195 RON** si se prezinta astfel:

Valoarea	Valuta	Rata dobanzii	Scadenta	Echivalent RON
3,517,824	EUR	EURIBOR + 0.50%	Dobanda este rambursabila trimestrial (dar banca poate alege 3,6,12 luni pt anul imediat urmator), iar principalul devine scadent in septembrie 2012	14,874,062
3,407,155	EUR	EURIBOR + 0.50%	Dobanda este rambursabila trimestrial (dar banca poate alege 3,6,12 luni pt anul imediat urmator), iar principalul devine scadent in august 2012	14,406,133
5,000,000	EUR	EURIBOR + 0.50%	Dobanda este rambursabila trimestrial (dar banca poate alege 3,6,12 luni pt anul imediat urmator), iar principalul devine scadent in septembrie 2012	21,141,000
70,400,000	RON	ROBOR 1M + 0.50%.	Dobanda este rambursabila lunar, iar principalul devine scadent in august 2012	70,400,000
215,730,000	RON	ROBOR 1M + 0.53%	Dobanda este rambursabila lunar, iar principalul devine scadent in iulie 2013	215,730,000
15,000,000	EUR	EURIBOR 3M + 0.81%	Dobanda este rambursabila trimestrial, iar pricipalul devine scadent in noiembrie 2015	63,423,000
Total				399,974,195

Capitolul 4 – Adecvarea capitalului la risc

Informatii calitative

In vederea calculului necesarului de capital reglementar, BANCA a utilizat in cursul anului 2009 abordarea standard pentru riscul de credit (conform Regulamentului 14/ 19/ 14.12.2006) si pentru riscul de piata (conform Regulamentului 22/ 27/ 14.12.2006), in timp ce pentru riscul operational s-a utilizat abordarea de baza in primele luni ale anului si incepand cu luna iunie 2009, abordarea standard (conform Regulamentului 24/ 29/ 14.12.2006).

In cadrul BANCII, sarcinile legate de calculul si monitorizarea necesarului de capital sunt efectuate de serviciile specializate ale Diviziei Financiar si Diviziei Risc.

In ceea ce priveste cerintele de adecvare a capitalului in sensul Ordonantei de urgenta nr.99/ 2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului, BANCA este implicata intr-un proces permanent de evaluare a adecvarii de capitalului in scopul sustinerii activitatilor curente si viitoare, care cuprinde urmatoarele procese:

- 1) Bugetare
- 2) Monitorizare si analiza
- 3) Stress testing
- 4) Previzionare

In cadrul procesului de **bugetare**:

- Diversele segmente de afaceri furnizeaza volumele preconizate a se realiza.
- Directia Control Risc de Credit realizeaza o estimare a provizioanelor de risc de credit pe baza volumelor previzionate.
- In cadrul Departamentului de Strategic Planning si Control se calculeaza necesarul de capital, si se compara cu capitalul existent.
- Pentru asigurarea unui nivel corespunzator de capitalizare, se au in vedere actiuni de optimizare a RWA. Astfel, pornind de la obiectivele de capitalizare, BANCA stabileste masuri de optimizare a structurii portofoliului de credite si garantii.

Procesul de **monitorizare si analiza** implica:

- Calculul lunar al necesarului de capital si ratei de solvabilitate in scop reglementar.
- Optimizarea continua a RWA.
- Alocarea optima a capitalului, astfel incat sa asigure crearea de valoare adaugata pentru actionari.

Procesul de **stress testing**:

- Presupune evaluarea necesarului de capital in diverse scenarii extreme.
- Se urmareste surplusul de capital necesar in situatiile extreme si se analizeaza solutii de obtinere a acestui capital in cazul in care ar fi nevoie.

Procesul de **previzionare**:

- Pe parcursul anului au loc mai multe actiuni de previzionare prin care se urmareste o estimare cat mai apropiata de realitate a evolutiei necesarului de capital.

Gestionarea capitalului intr-un mod activ, anticipandu-se orice probleme care pot aparea si cautandu-se solutii chiar si pentru situatii extreme, face ca Unicredit Tiriac Bank sa fie o banca sigura pentru clienti si actionari, avand un nivel de capitalizare corespunzator.

Informatii cantitative (sumele sunt exprimate in RON)

2	CERINTE DE CAPITAL	1,308,803,203
2.1.	Abordarea standard	1,178,555,814
2.1.1	Administratii centrale sau banci centrale	0
2.1.2	Administratii regionale sau autoritati locale	15,126,360
2.1.3	Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	0
2.1.4	Banci multilaterale de dezvoltare	0
2.1.5	Organizatii administrative si entitati fara scop lucrativ	0
2.1.6	Institutii	52,287,469
2.1.7	Societati	855,428,613
2.1.8	De tip retail	127,687,075
2.1.9	Garantate cu proprietati imobiliare	61,532,853
2.1.10	Elemente restante	21,865,330
2.1.11	Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	16,407,740
2.1.12	Obligatiuni garantate	0
2.1.13	Creante pe termen scurt fata de institutii si societati	0
2.1.14	Creante sub forma titlurilor de participare detinute in organismele de plasament colectiv	0
2.1.15	Alte elemente	28,220,374
2.2	RISC DE DECONTARE/LIVRARE	0
2.3	CERINTE TOTALE DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE POZITIE, RISCUL VALUTAR SI RISCUL DE MARFA	0
2.3.1	Riscurile de pozitie, valutar si de marfa potrivit abordarii standard	0
2.3.1.1	Riscul de pozitie aferent titlurilor de creanta tranzactionate	0
2.3.1.2	Riscul de pozitie aferent titlurilor de capital	0
2.3.1.3	Riscul valutar	0
2.3.1.4	Riscul de marfa	0
2.4	TOTAL CERINTE DE CAPITAL PENTRU RISCURILE OPERATIONALE	130,247,389
2.4.1	Abordare Standard	130,247,389
3.2	Excedent (+) / Deficit (-) de fonduri proprii	836,284,286
3.2.a	Indicatorul de solvabilitate(%)	13.11

Capitolul 5 - Riscul de credit: aspecte generale

1. Obiective si politici cu privire la administrarea riscului de credit

In activitatea sa, BANCA este expusa in special riscului de credit, acesta fiind cel mai important tip de risc cu care se confrunta.

Riscul de credit inglobeaza atat riscul din activitatea de creditare propriu – zisa, cat si din alte tranzactii initiate pentru clientii BANCII, precum: emiterea de scrisori de garantie, deschiderea/confirmarea de acreditive, avalizarea, scontarea unor efecte de comert prezentate de clienti, investitii in actiuni si alte valori mobiliare, alte facilitati acordate clientilor.

Obiectivul administrarii riscului de credit este maximizarea profitului prin mentinerea expunerii la riscul de credit in limite acceptabile.

In acest context, politica BANCII de administrare a riscului de credit, promoveaza un set de principii si practici coerente, orientate catre urmatoarele directii principale:

- Stabilirea unui cadru si a unor parametri adecvati de risc de credit;
- Promovarea si operarea unui proces sanatos si solid de acordare credite;
- Promovarea si mentinerea unui proces adecvat de administrare, masurare si monitorizare credite;
- Asigurarea unui control permanent asupra calitatii portofoliului de credite acordate.

1.1 Strategia specifica de administrare a riscului de credit

Administrarea riscului de credit este o componenta critica a abordarii unitare a politicii globale de risc, esentiala pentru succesul pe termen lung al BANCII.

In UniCredit Tiriac Bank, activitatea de creditare este realizata in baza normelor si procedurilor interne, aprobate de organele competente. Banca stabileste masuri si dispune de instrumente atat pentru a identifica, masura, monitoriza si controla riscul de credit, cat si pentru a putea determina si dispune de capital adecvat pentru acoperirea acestui risc.

Consiliul de Supraveghere aproba strategia de risc de credit a bancii, care este revizuita periodic, cel putin o data pe an.

Strategia privind riscul de credit reflecta toleranta fata de acest risc si nivelul profitabilitatii pe care banca isi propune sa-l realizeze in conditiile expunerii la riscurile asumate.

La stabilirea strategiei privind riscul de credit se au in vedere toate activitatile bancii care prezinta o expunere semnificativa la riscul de credit.

Strategia BANCII in privinta administrarii riscului de credit stabileste urmatoarele **obiective**:

- UniCredit Tiriac Bank este o banca universala, oferind clientilor sai persoane fizice si juridice produse de garantare si creditare, precum:
 - ✓ credite pentru capital de lucru si de investitii, pentru persoane juridice,
 - ✓ credite de investitii si de nevoi personale, pentru persoane fizice,
 - ✓ scrisori de garantie bancara, si
 - ✓ alte tipuri de facilitati stabilite prin norme si proceduri interne de creditare.

- Produsele de creditare si garantare sunt oferite in egala masura atat sectorului privat cat si sectorului public.
- Expunerile purtatoare de risc de credit sunt supuse unor limitari determinate de strategia generala a bancii. Astfel:
 - ✓ Banca accepta expuneri fata de clienti rezidenti; totusi, banca poate avea expuneri si fata de clienti nerezidenti in anumite limite clar definite.
 - ✓ Produsele de garantare si creditare sunt oferite numai in lei si in valute straine cotate de Banca Nationala a Romaniei.
 - ✓ Expunerile sunt limitate pe: sectoare de activitate ale economiei nationale, regiuni geografice, valute de acordare a creditelor, tipuri de clienti, produse etc.
 - ✓ Pretul creditelor este determinat in stransa corelatie cu costul finantarii si cu marja de risc de credit aferenta rating-ului intern de client.
 - *Marja de dobanda* se calculeaza astfel incat sa acopere costul finantarii, cota de cheltuieli generale si administrative corespunzatoare, o marja a riscului de credit si, dupa caz, o cota de profit.
 - *Marja riscului de credit si cota de profit* se vor stabili in functie de evolutia structurii portofoliului de credite pe categorii de performanta financiara si grade de risc, precum si in concordanta cu prevederile privind rezultatul financiar al bancii din Planul de afaceri, Strategia generala, si/ sau Bugetul de venituri si cheltuieli.
 - *Marja de risc de credit* este partea din marja de dobanda (*spread*), componenta ratei de dobanda a creditului, care se stabileste in functie de bonitatea debitorului. Aceasta marja are drept scop acoperirea riscului de nerambursare a debitorului/ contrapartidei. Astfel, la credite avand rating-uri mai slabe se vor percepe marje de dobanzi mai mari, in vederea corelarii pretului plasamentului cu riscul individual aferent acestora din riscul de credit (ex: volumului provizioanelor de risc de credit, volumul pierderilor asteptate (EL)).

Pragul de la care riscul de credit este considerat semnificativ este reflectat prin limitele maxime de expunere si praguri de semnificatie (prezentate detaliat in Profilul de Risc al UniCredit Tirioc Bank), respectiv prin toleranta la risc, astfel :

- ✓ *Pe zone/ arii geografice*
- ✓ *Pe sectoare de activitate*
- ✓ *Pe categorii de contrapartida*
- ✓ *Pe tipuri de produse*
- ✓ *Pe tip de rezidenta*
- ✓ *Pe indicatori de credit etc.*

Limitele maxime de expunere la riscul de credit, respectiv pragul de la care un risc este considerat semnificativ sunt descrise detaliat in procedurile interne specifice de "*Definirea si evaluarea profilului de risc al UniCredit Tirioc Bank. Stabilirea si monitorizarea indicatorilor si limitelor de risc*", care se constituie ca anexa si instrument tehnic de implementare a Strategiei de administrare a riscurilor.

Aceste limite sunt monitorizate periodic sau ori de cate ori este necesar de catre Divizia Risc si inaintate Comitetului de Administrare a Riscurilor si Consiliului de Supraveghere, dupa caz.

1.2 Procesele si procedurile specifice de administrare a riscului de credit

In vederea optimizarii administrarii interne a proceselor de creditare si a riscului de credit asociat, BANCA a implementat aplicatii automate de procesare si analiza a creditelor, care ii permit sa controleze si monitorizeze intregul proces de creditare, respectiv sa pastreze informatii importante privind factorii determinanti ai riscului de credit, utilizati ulterior in raportarile interne si in dezvoltarea si validarea modelelor interne de rating.

Procesele si procedurile specifice de administrare a riscului de credit definite la nivelul BANCII sunt diferentiate in functie de principalele componente ale riscului de credit si de faza procesului de creditare, astfel:

- A. Proceduri de administrare a riscurilor in faza de acordare a creditelor
- B. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de nerambursare
- C. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de decontare
- D. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de concentrare
- E. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului rezidual
- F. Procese specifice de gestionare a creditelor neperformante

A. Proceduri de administrare a riscurilor in faza de acordare a creditelor

Prin procedurile specifice fazei de acordare a creditelor BANCA, urmareste evaluarea corecta a bonitatii clientilor si alegerea potrivita a structurilor de creditare in scopul diminuarii si limitarii timpuriei a riscului de neplata, avand de asemenea in vedere, deasemenea, riscul de concentrare si riscul rezidual.

BANCA acorda imprumuturi si le administreaza prin Centrala (Head Office) si prin sucursalele sale de pe teritoriul tarii.

Primirea solicitarilor de credit, analiza, studierea si acordarea imprumuturilor sunt facute de sucursalele care se afla in aceeasi regiune sau cel mai aproape de locul autoritatii fiscale unde clientul isi are sediul inregistrat.

Propunerile de credit sunt supuse analizei fiecarei entitati din cadrul Fluxului de Aprobare a Creditelor, decizia fiind luata de nivelul competent de aprobare.

Procesul de evaluare si decizie aferent unei propuneri de credit include doua etape principale:

Prima etapa se refera la colectarea informatiei, structurarea propunerii de creditare (structurarea propunerii include si finalizarea evaluarii clientului si a tranzactiei), colectarea opiniilor referitoare la propunerea de credit de la directiile specializate din centrala (printre care si opinia juridica) si este efectuata in principal de entitatea care sustine/ propune aplicatia de credit.

A doua etapa este cea aferenta evaluarii si luarii deciziei, care implica in principal entitatile de opinie, entitatile cu drept de vot si de aprobare.

Procesul de evaluare a riscului de credit si luare a deciziei de creditare

Evaluarea fezabilitatii unei finantari este realizata pe baza analizei riscurilor referitoare la: debitor, tranzactie, garantiile furnizate.

Eligibilitatea debitorilor si cea a tranzactiilor propuse spre finantare sunt determinate de un set de criterii minimale:

- Compatibilitatea destinatiei creditului cu cele prevazute de normele interne si strategiile de afaceri si risc de credit;
- Existenta sursei de rambursare;

- Integritatea si reputatia clientului care solicita creditul;
- Profilul de risc curent al imprumutatului, garantiile prezentate precum si senzitivitatea garantiilor si a capacitatii sale de plata la evolutiile economice si cele ale pietei;
- Istoricul serviciului datoriei si capacitatea curenta si viitoare de a rambursa, bazate pe evolutia veniturilor personale, in cazul persoanelor fizice, si a indicatorilor financiari si cash flow previzionat, pentru persoanele juridice;
- Capacitatea legala a imprumutatului de a-si asuma obligatii;
- Experienta in afaceri a imprumutatului.
- termenii și condițiile propuse în contractul de creditare, inclusiv clauzele destinate să limiteze modificările în profilul de risc viitor al contrapartidei.

De asemenea, in cadrul procesului de evaluare a riscului de credit, BANCA are in vedere identificarea, evidenta, codificarea si monitorizarea fiecarui grup de persoane care reprezinta un singur debitor, conform procedurilor si normelor interne si a normelor legale in vigoare.

In vederea prevenirii intrarii BANCII in relatii de afaceri cu persoane implicate in activitati frauduloase si alte activitati de natura infractionala, BANCA aplica politici si programe stricte de cunoastere a clientelei, in conformitate cu normele interne specifice, emise in conformitate cu reglementarile BNR.

In ceea ce priveste garantiile furnizate, BANCA urmareste:

- Posibilitatea legala de a executa garantiile;
- Capacitatea de executare si valorificare a garantiilor intr-un termen cat mai scurt.

Garantiile aduse si acceptate de BANCA in procesul de creditare sunt definite prin normele interne specifice in concordanta cu prevederile BNR.

La acordarea creditelor se va avea in vedere principiul conform caruia prima sursa de rambursare a creditului isi are originea in capacitatea imprumutatului de a genera lichiditati, garantiile aduse constituind intodeauna ultima sursa de rambursare a creditului si de plata a dobanzilor/comisioanelor aferente.

In procesul de evaluare a riscului de credit se va avea in vedere alegerea structurii corecte de creditare si stabilirea unor conditii contractuale corespunzatoare.

B. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de nerambursare

Riscul de nerambursare (*Default risk*) reprezinta riscul ca o contrapartida care inregistreaza o expunere fata de BANCA sa nu-si poata onora la timp obligatiile scadente conform prevederilor contractuale, fiind cea mai importanta componenta a riscului de credit.

In vederea diminuarii si prevenirii riscului de nerambursare, se au in vedere urmatoarele:

- Contactul cu imprumutatul, inclusiv vizite la sediul/ locul in care isi desfasoara activitatea;
- Creditele sunt revizuite periodic, pana la maturitatea acestora. Procesul de verificare periodica este realizat la nivel de grup de debitori si condus de catre sucursala in relatie cu debitorul cel mai important din grup;
- Procesul de verificare periodica este desfasurat chiar si atunci cand clasificarea riscului imprumutatului/ companiei nu s-a modificat pe parcursul unui an, ori s-a imbunatatit si ori de cate ori caracteristicile principale ale unui imprumut se modifica;
- Monitorizarea permanenta a indeplinirii obligatiilor si a conditiilor asumate prin contractele de creditare;
- Monitorizarea rulajului din conturile imprumutatului si verificarea indeplinirii conditiilor contractelor aferente;

- Analizarea periodica a documentelor de raportare, a situatiilor financiare si a altor documente ale imprumutatului.
 - Analiza periodica a performantei clientului si a informatiilor de ordin calitativ si incadrarea in categoria de rating si in categoria de clasificare corespunzatoare, in conformitate cu prevederile legale in vigoare, cu normele si procedurile interne pe baza informatiilor financiare si a celor de ordin calitativ;
 - Clasificarea expunerilor in categorii de risc si constituirea de provizioane specific de risc de credit;
 - In cazul aparitiei restantelor la plata, clientii sunt notificati si se incearca recuperarea sumelor datorate;
 - Imbunatatirea continua a proceselor de monitorizare si colectare a creditelor restante;
 - Alte actiuni necesare fiecarui caz in parte, inclusiv consultarea informatiilor oferite de entitati autorizate din Romania, precum Cetrala Riscurilor Bancare, Centrala Incidentelor de Plati., Biroul de Credite etc;
 - Verificarea periodica a garantiilor cu scopul de a asigura: Cantitatea garantiilor, Valoarea garantiilor, Calitatea garantiilor, Condițiile de depozitare.
- Atunci cand sunt descoperite abateri de la termenii din contracte sau deteriorari ale situatiei financiare si solvabilitatii imprumutatilor, BANCA propune imprumutatului o serie de masuri pentru eliminarea motivelor care au condus la aceste abateri/ deteriorari.
- In cazul in care imprumutatul nu intreprinde masurile recomandate de BANCA si/ sau nu apar rezultatele favorabile, BANCA poate:
- Modifica termenii contractuali prin consimtamant mutual cu clientul;
 - Limita sau stopa temporar utilizarile viitoare ale imprumutului;
 - Lua masuri pentru diminuarea sumei imprumutate pana la nivelul sumei utilizate;
 - Inceperea executarii creantelor si colectarea lor prin executare silita etc.

C. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de decontare

Aceasta componenta a riscului de credit reprezinta posibilitatea ca decontarea sau clearingul unei tranzactii sa esueze si apare ori de cate ori schimbul de numerar, de titluri si/ sau alte active nu este simultan. In general, riscul de decontare nu este aferent debitorului, dar este indus de contrapartide - banci si alte institutii financiare ce au obligatia efectuarii unei decontari sau plati in favoarea BANCII.

Factorii care pot duce la producerea unui astfel de risc sunt:

1. Incapacitatea temporara sau definitiva a contrapartidei de a efectua plata/ decontarea;
2. Factori economici, politici si sociali care pot duce la blocarea sau intreruperea efectuării decontarilor intre contrapartide diferite;
3. Factori legati de sistemul informatic si securitatea acestuia si care nu mai permit efectuarea decontarilor.

Masurile de control a acestui tip de risc sunt, in principal, urmatoarele:

- Anual sunt stabilite limite de lucru globale, pe institutii rezidente si nerezidente, avand in vedere ratingul contrapartidei, bonitatea si reputatia acesteia;
- Limitele de lucru sunt supuse aprobarii organelor de conducere ale BANCII, respectiv comitetelor specializate cu responsabilitati pe aceasta linie conform Regulamentului de

Organizare si Functionare al BANCII;

- Limitele sunt revizuite in sensul diminuarii/cresterii ori de cate ori se considera necesar, astfel incat sa nu fie afectata activitatea BANCII in mod negativ;
- Se urmareste si cuantifica nivelul expunerilor fata de contrapartide - banci si alte institutii financiare, urmarindu-se diversificarea expunerilor.

D. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de concentrare

O alta componenta a riscului de credit, *riscul de concentrare* este reprezentat de expunerea BANCII pe sectoare de activitate, categorii de debitori, produse de creditare, arie geografica, valuta etc.

Tinand cont de strategia BANCII privind dezvoltarea activitatii de creditare, precum si de necesitatea detinerii unui portofoliu de credite echilibrat, deopotriwa corporate si retail, pentru managementul riscului de concentrare se au in vedere urmatoarele :

- Pentru a preveni concentrarea riscului pe un sector de activitate, se stabilesc si monitorizeaza permanent limitele de expunere la risc de credit, expunerea aferenta sectoarelor de activitate ca procent din totalul portofoliului de credit;
- Sunt stabilite limite de expunere pe categorii de produse - pentru clienti retail si/ sau corporate, urmarindu-se o distributie echilibrata a acestora in structura totala a portofoliului de credite al BANCII;
- Pe masura dezvoltarii sistemului intern de rating pentru clienti, vor fi stabilite limite de expunere pe categorii de rating;
- Expunerile fata de contrapartide care depasesc limita de 10% din fondurile proprii ale BANCII, sunt monitorizate si raportate organelor de conducere si Directiei Supraveghere din cadrul Bancii Nationale a Romaniei;
- Se urmareste corelarea surselor si plasamentelor in credite din punct de vedere al valutei disponibile si concentrarea expunerilor din credite pe valute de acordare;
- Se urmareste si analizeaza structura creditelor pe termene de acordare, in stransa corelatie cu maturitatea surselor atrase;
- In ceea ce priveste riscul de concentrare geografica, BANCA urmareste minimizarea riscurilor generate de riscul de tara prin aplicarea urmatoarelor prevederi:
 - ✓ Riscul de tara (ratingul suveran) - se va atribui ratingul de tara stabilit de societati de rating recunoscute (precum Moody's, Standard&Poor's, Fitch).
 - ✓ Ca parte a riscului de tara, se analizeaza riscul de transfer, atasat activitatilor derulate de BANCA in care obligatia contrapartidei nu este exprimata in moneda locala a acesteia (confirmarea acreditivelor de export, confirmarea scrisorilor de garantie emise de banci din strainatate, scontarea/ forfetarea titlurilor de credit, atragerea si plasarea de depozite in valuta, schimburi valutare etc).
 - ✓ In cazul in care se vor inregistra expuneri fata de contrapartide din alte tari se vor analiza conditiile macroeconomice, politice, sociale si de orice alta natura din tara de rezidenta a contrapartidei.
 - ✓ Rezultatele acestor evaluari vor fi folosite, atat in activitatea de creditare si garantare, cat si pentru alte categorii de operatiuni cu contrapartide din strainatate (tranzactionare de instrumente financiare, constituire de depozite etc).

De asemenea, cu privire la riscul de concentrare geografica, Banca stabileste si monitorizeaza limitele de expunere pe zone geografice.

E. Proceduri de diminuare a riscului rezidual

Pe masura folosirii tehnicilor de diminuare a riscului de credit (CRM) in vederea reducerii expunerii la risc de credit, pot aparea riscuri inerente care sa determine o eficienta mai scazuta a acestor tehnici. Astfel, acest risc rezidual (precum: riscul de documentatie, legal sau de lichiditate), poate include, fara a fi limitativ:

- imposibilitatea de a evalua si executa intr-un timp rezonabil, garantiile cesionate in favoarea bancii (in caz de default al contrapartidei);
- refuzul sau intarzierea la plata a garantului;
- ineficienta documentatiei.

In vederea maximizarii eficientei folosirii tehnicilor proprii de diminuare a riscului de credit, respectiv in vederea minimizarii riscului rezidual aferent, BANCA utilizeaza valorile juste ale garantiilor reale si coeficienti de ajustare a garantiilor corespunzatori riscului de depreciere a valorii acestora, stabilite prin proceduri si norme specifice la nivelul BANCII.

F. Proceduri specifice de administrare a creditelor neperformante

Administrarea, respectiv recuperarea si diminuarea pierderilor asociate creditelor neperformante, este realizata in cadrul Departamentului specializat de Recuperare si Restructurare credite din cadrul Diviziei Risc, acestea fiind guvernate de proceduri interne de lucru specifice care vizeaza cu precadere urmatoarele aspecte:

- reglementarea procesului specific de restructurare si recuperare a creditelor neperformante in functie de tipul clientilor;
- luarea de decizii referitoare la cazurile de insolventa sau litigii cu debitorii;
- raportarea periodica catre diferite niveluri de raportare cu privire la portofoliul de credite neperformante, precum si a recuperarilor efectuate lunar;
- alocarea de rezerve de risc de credit sub forma provizioanelor de risc individuale.

1.3 Structura si organizarea functiei de gestionare a riscului de credit

A. Structura functiei de gestionare a riscului de credit

Activitatile curente de evaluare si prevenire a riscului de credit, sunt derulate in cadrul departamentelor specializate din cadrul Diviziei Risc:

- Directia Analiza Risc Credite Retail
- Directia Analiza Risc Credite Corporate
- Directia Control Risc de Credit
- Directia Suport Risc de Credit
- Directia Recuperare Credite Neperformante si Prevenire Frauda
- Directia Risc de Piata si Risc Operational
- Biroul Basel II

B. Alocarea responsabilitatilor in cadrul procesului intern de creditare si gestionare a riscului de credit

Organizarea si gestionarea riscului de credit are in vedere o repartizare corespunzatoare a atributiilor astfel incat sa fie asigurate cerintele Basel II privind separarea responsabilitatilor in procesul creditare cu privire la analiza riscului de credit, precum si evitarea alocarii de responsabilitati care sa conduca la conflicte de interese.

Astfel, responsabilitatile in cadrul procesului intern de creditare sunt alocate dupa cum urmeaza:

- **Manager Relatii cu Clientii (Relationship Manager)** cu competente pentru: interfata cu clientul, colectarea datelor si informatiilor relevante, negociere, pregatirea aplicatiei de credit, propunerea privind structura tranzactiei si pretul;
- **Analist Financiar/ Relationship Manager** cu competente in: determinarea ratingului clientului in baza documentelor financiare prezentate de client si a informatiilor calitative definite in modelul intern de rating;
- **Manager de Risc** cu competente pentru: evaluarea tranzactiei, evaluarea performantelor clientului (financiare si calitative), evaluarea pachetului de garantii (determinarea gradului de acoperire), verificarea aplicatiei de credit si a propunerii privind structura tranzactiei, precum si aprobarea ratingului final.
- **Ofiter Juridic:** responsabil pentru evaluarea documentatiei necesare redactarii contractului de credit si a documentelor anexe (de exemplu contracte de garantare), redactarea contractelor si emiterea de opinii juridice.
- **Administrator Credite:** responsabil cu inregistrarea tranzactiilor in sistemul informatic al BANCII in conformitate cu clauzele contractului de credit si a documentelor anexe;
- **Ofiter Monitorizare:** urmareste ideplinirea conditiilor contractului de credit si a documentelor anexe, urmareste plata ratelor de credit la data scadenta, urmareste aparitia unor eventuale semnale de alarma, actioneaza si ia masuri in cazul in care acestea sunt identificate, verifica utilizarea creditului;
- **Analist Raportari Risc:** responsabil pentru monitorizarea si evaluarea performantei portofoliului de credite din punct de vedere al riscului de credit asociat si raportarea informatiilor de risc de credit relevante, catre structurile interne si externe;
- **Analist Risc Strategic:** responsabil pentru definirea, avizarea si supunerea spre aprobare si implementare a strategiilor, profilului, politicilor si proceselor specifice de risc de credit, procedurilor aferente ariei de risc de credit precum si a parametrilor produselor de creditare si a proceselor de creditare; dezvoltarea si validarea modelelor de rating pentru analiza riscului de credit, definirea proceselor de adecvare a capitalului la riscul de credit, sprijinirea departamentelor in definirea produselor de creditare/ a serviciilor acordate clientilor, precum si pentru controlul asupra performantei si eficientei procesului de creditare.

1.4 Sfera de cuprindere si tipul sistemelor de raportare si evaluare a riscului de credit

A. Tratamentul si evaluarea riscului de credit

In vederea evaluarii pe baze prudentiale a expunerii la riscul de credit, la nivelul BANCII au fost implementate sisteme de rating si scoring cu ajutorul carora sa realizeza clasificarea expunerilor pe baza evaluarii riscului de credit asociat debitorilor, prin raportare la o scala generala de evaluare a riscului de nerambursare.

De asemenea, in contextul proiectului de implementare a abordarii avansate privind determinarea cerintei minime de capital pentru riscul de credit conform acordului Basel II,

UniCredit Tiriac Bank, sub coordonarea Grupului, a demarat o serie de initiative privind implementarea de noi sisteme de evaluare a riscului de credit, pentru estimarea parametrilor de risc (PD, LGD si EAD), precum si de validare a sistemelor de rating si scoring utilizate in prezent la nivelul BANCII.

Ratingurile interne si probabilitatea de default joaca un rol esential in intreg procesul de management al riscului de credit in Unicredit Tiriac Bank.

Evaluarea ratingului este parte importanta a procesului de aprobare a creditelor. Toleranta la risc de credit are in vedere limitarea acordarii creditelor pe clase de rating/ scoring. Astfel, nu se acorda credite clientilor cu rating/scoring neperformant conform clasificarii interne.

Ulterior, pe parcursul ciclului de viata al creditului, informatia de rating este o parte importanta in monitorizare, precum si in restructurare si procesul de derulare a creditelor neperformante.

Cadrul de raportare de risc si de management al portofoliului este centrat pe rating (in completarea informatiei referitoare la serviciul datoriei).

Ratingurile si probabilitatile de default aferente reprezinta elementul de baza in metodologia de provizionare IFRS pentru clientii persoane juridice.

Sistemele interne de rating utilizate pentru estimarea probabilitatii de nerambursare asociate debitorilor sunt diferite in functie de segmentarea interna a portofoliului, astfel:

- **Pentru clientii “corporate”** ratingul este determinat pe baza modelelor interne de rating specifice pentru fiecare sub-segment semnificativ de risc.

Aceste modele de evaluare permit determinarea ratingului prin luarea in considerare, atat a factorilor cantitativi (indicatorii financiari), cat si a factorilor calitativi (informatii despre management, istoricul societatii, pozitia in piata etc.) relevanti pentru clientii de tip multinationale, corporate mijlocii si mari, real estate, precum si a elementelor specifice tranzactiilor de tip real estate in cazul finantarilor real estate specializate. In cursul anului 2009 Banca a realizat prima validare a modelului de rating specific pentru clientii corporate mari si mijlocii pe date din portofoliul local, rezultatele validarii fiind satisfacatoare. Modelul de rating pentru clientii corporate mari si mijlocii este implementat in cadrul unui sistem automatizat de rating integrat cu solutia automata de gestionare si analiza a aplicatiilor de credit specifica clientilor corporate, care faciliteaza nu numai calculul ratingului, dar si stocarea datelor relevante pentru procesul de rating.

Tot in 2009, banca a demarat implementarea unui sistem automat de rating destinat clientilor real estate, care va fi integrat cu solutia automata de gestionare si analiza a aplicatiilor de credit specifica clientilor corporate.

Nu in ultimul rand, in 2009 Banca a demarat proiectul de implementare a interfetelor automate pentru preluarea ratingurilor clientilor multinationali de la nivel de Grup (Group Wide Multinational customers), care sa asigure evaluarea unitara la nivelul Grupului a acestora.

- **Pentru clientii “small business”** este utilizat un sistem intern de scoring dezvoltat la nivelul Grupului si utilizat in Romania incepand cu anul 2008, care ia in considerare in evaluarea riscului de nerambursare o serie de factori cantitativi reprezentativi pentru acest segment, precum si informatii calitative specifice. Modelul de scoring este implementat in cadrul unui sistem automat de rating care permite gestionare aplicatiilor de credit si pastrarea istoricului relevant de date.
- **Pentru clientii persoane fizice** se foloseste un model de scoring al aplicatiilor de credit integrat in cadrul unui sistem automat de scoring care include un modul de gestionare a

fluxului de aprobare a expunerilor. Acest model de scoring ia in considerare atat factori calitativi (precum varsta, situatie familiala, proprietati detinute, profesie, vechime in munca, pregatire educationala etc.), cat si factori cantitativi privind veniturile debitorilor.

Astfel, pentru fiecare aplicatie de credit, debitorului persoana fizica i se aplica scoringul, care determina incadrarea acestuia in zone de risc.

Scoringul este re-calculat (revizuit) ori de cate ori clientul solicita un nou produs de creditare, dar si atunci cand exista elemente care indica/ pot indica o depreciere/ apreciere a ratingului atribuit.

Banca va accepta expuneri din credite acordate persoanelor fizice diferite in functie de riscul asociat clientului si tipul tranzactiei/ produsului.

Ratingul astfel determinat este revizuit si actualizat periodic, dar si ori de cate ori BANCA detine informatii relevante despre factorii ce pot afecta aprecierea corecta a riscului de credit.

B. Sistemul intern de raportare a riscului de credit

BANCA are implementat un proces intern de raportare periodica cu privire la aspecte legate de riscul de credit, atat catre entitatile interne ale bancii, cat si fata de autoritatea externa de supraveghere, astfel:

- Raportari catre Grup
 - Trimestrial - Raport cu informatii privind expunerile, provizioanele, gradul de acoperire cu provizioane per total si pe tipuri de clienti (Corporate, SME, PI), credite ne-performante (NPL) pe industrie;
 - Lunar - raport cu privire la calitatea activelor impartite pe categorii de clasificare, conform prevederilor BNR si standardelor de provizionare internationale (IFRS);
 - Lunar - raport privind provizioanele de risc aferente pierderii generate de riscul de credit previzibil (calculate conform standardelor IFRS).
- Raport catre Consiliul de Administratie
 - Trimestrial – prezentare privind structura portofoliului din punct de vedere al riscului de credit asociat, precum si masurile de diminuare a riscului de credit, inclusiv privind valoarea provizioanelor de risc alocate pe categorii de clienti.
- Raportari catre Comitetul de Administrare a Riscurilor si Directorat
 - Semestrial - raport cu privire la profilul de risc al bancii;
 - Trimestrial - raport cu privire la limitele si indicatorii specifici de risc de credit (limite aferente creditelor restante, credite neplatite, totalul creditelor neperformante pentru clientii Corporate, persoane fizice si pe fiecare sucursala).
- Raportari catre Banca Nationala a Romaniei conform cerintelor specifice legale de raportare cu privire la riscul de credit.

In ceea ce priveste situatia creditelor neperformante departamentul de Recuperari si Restructurari Credite, din cadrul divizei de risc intocmeste periodic:

- Rapoarte lunare cu privire la portofoliul de credite neperformante aflate in afara bilantului, precum si a recuperarilor efectuate in perioada de raportare;
- Rapoarte lunare catre Credit Risk Officer si trimestriale catre Comitetul de Credite;
- Rapoarte lunare catre Credit Risk Officer a primilor 10 clienti, clasificati in functie de expunerea de credit, aflatii in restructurare, a actiunilor aferente intreprinse si masurilor viitoare;

- Rapoarte trimestriale catre SubGrup privind primele 10 credite neperformante si stabilirea unei strategii comune referitoare la acestea.

In vederea imbunatatirii controlului intern aferent activitatilor de raportare, in anul 2009 au fost aduse imbunatatiri planului de implementare a proiectului interdepartamental (DataWarehouse Implementation) cu scopul de a crea modalitati automate de verificare si control asupra unei arii vaste de raportari, precum si de a imbunatati considerabil accesul la informatii in vederea eficientizarii procesului decizional.

1.5 Politici de acoperire si diminuare a riscului de credit (inclusiv strategii si procese de control a eficacitatii)

A. Acoperirea si diminuarea riscului de credit

La nivelul BANCII acoperirea si diminuarea riscului de credit este asigurata prin:

1. Diminuarea riscului de credit prin adecvarea procedurilor, politicilor si instrumentelor de administrare a riscului de credit, astfel:

- ✓ Solicitarea de documente justificative complete si adecvate de la clienti in functie de tipul finantarii si de riscul asociat acestuia;
- ✓ Utilizarea de sisteme de rating si scoring pentru evaluarea bonitatii clientilor prin prisma probabilitatii de nerambursare asociate, respectiv asumarea de expuneri de credit fata de contrapartide cu rating situat deasupra unui prag intern de acceptabilitate din punct de vedere al riscului de nerambursare asociat. Analiza ratingului/ scorului clientilor, realizata prin sistemele interne de evaluare, este elementul de baza in cuantificarea riscului de credit;
- ✓ Revizuirea periodica a facilitatilor de credit, inclusiv a ratingului debitorilor;
- ✓ Monitorizarea continua a portofoliului de credite. In acest scop, banca utilizeaza sisteme de monitorizare si colectare a creditelor restante specifice pentru clientii persoane fizice, respectiv pentru persoanele juridice;
- ✓ Definirea si implementarea unor politici si proceduri de creditare complete si adecvate cu prevederile legale in vigoare si cu apetitul la risc asumat de catre BANCA;
- ✓ Validarea parametrilor standard ai produselor de creditare de catre divizia de credit risc control a Bancii.

2. Acoperirea prin garantii a expunerilor, astfel:

- ✓ Expunerile din credite vor fi acoperite cu garantii, dupa caz, prin utilizarea de garantiilor personale si/ sau reale;
- ✓ Printre garantiile acceptate de banca in diminuarea riscului de credite se numara: ipoteci asupra proprietatilor imobiliare; gaj pe bunuri mobile; cesiuni de creante; cesiuni de titluri de capital, garantii financiare etc.;
- ✓ Banca poate apela si la alte tehnici de acoperire cu garantii precum: instrumente derivate de credit; compensare bilantiera acorduri cadru de compensare;
- ✓ In functie de abordarea aplicata pentru determinarea cerintei minime de capital (Abordarea Standard), BANCA considera garantiile eligibile conform prevederilor legale in vigoare, in vederea diminuarii riscului de credit considerat in calculul activelor ponderate la risc;
- ✓ In scopul diminuarii riscului rezidual BANCA aplica coeficienti de ajustare a valorii garantiilor. Acesti coeficienti de ajustare reflecta:

- posibile fluctuatii nefavorabile in valoarea garantiilor ocazionate de miscarile pietei;
- gradul de risc asociat garantiei respective determinat de: capacitatea de executare a garantiei; certitudinea legala, lichiditatea garantiei respective etc.

3. In cazul in care expunerile (sau portiuni din expunere) nu sunt colateralizate, acoperirea si diminuarea riscului de credit asociat expunerii se realizeaza prin:

- ✓ Constituirea unor rezerve pentru riscul de credit sub forma de:
 - rezerve constituite pe baze individuale pentru creditele neperformante aflate in stare de nerambusare, reglementate prin metodologia interna
 - rezerve de risc de credit pentru pierderile asteptate asociate portofoliului de credite performante, reglementate prin metodologia interna
 - provizioane specifice de risc de credit pentru acoperirea si diminuarea pierderilor previzibile asociate, conform reglementarilor BNR in vigoare
- ✓ Constituirea de rezerve generale de risc in vederea acoperirii si diminuarii pierderilor neasteptate generate de riscul de credit, conform prevederilor BASEL II referitoare la determinarea cerintei minime de capital potrivit abordarii STANDARD, in concordanta cu cerintele BNR – CNVM din Regulamentul nr. 14/ 19/ 2006 privind tratamentul riscului de credit in cadrul abordarii standard, pentru institutii de credit si firme de investitii;
- ✓ Acoperirea riscului de credit prin marja de risc de credit, care ia in considerare atat riscul asociat clientului cat si riscul de tranzactie;
- ✓ Reducerea (mitigarea) riscului de credit prin apelarea la tehnici de hedging (acoperire) a riscului de credit.

B. Control intern

Pentru derularea activitatii in conditii de eficienta si eficacitate, controlul intern din cadrul Bancii se exercita pe parcursul diferitelor etape ale desfasurarii activitatilor, atat la nivelul fiecarei activitati, cat si de catre entitati separate, specializate, din interiorul Bancii.

Controlul intern exercitat la nivelul activitatilor operationale, se realizeaza, de regula, in mod preventiv, conform procedurilor specifice, prin validarea/ autorizarea de catre persoane responsabile cu verificarea diferitelor tranzactii, anterior inregistrarii acestora in sistemul informatic al bancii sau ulterior, prin verificarea rapoartelor prevazute de procedurile specifice.

In ceea ce priveste controlul eficientei procedurilor, politicilor si instrumentelor de administrare a riscului de credit acesta este asigurat prin:

- validarea periodica, cel putin anuala, a sistemelor de rating folosite la evaluarea riscului de credit – inclusiv a proceselor de rating aplicate;
- realizarea periodica de analize detaliate asupra intregului portofoliu de credite si garantii;
- revizuirea periodica a procesului de creditare si de evaluare a riscului de credit in scopul adecvarii acestuia la dimensiunea, complexitatea activitatii, strategia de dezvoltare si nu in ultimul rand la reglementarile legale in vigoare;
- in vederea asigurarii controlului si evaluarii eficacitatii proceselor de administrare a riscurilor, BANCA poate mobiliza in orice moment persoane competente pentru efectuarea de controale interne.

In anul 2009, la nivelul BANCII, respectiv sub coordonarea Directiei Credit Risc Control, s-au desfasurat activitati necesare pentru imbunatatirea sistemelor de control intern astfel:

- Implementarea unei noi structuri organizatorice cu menirea de a desfășura activități pe linia de control intern – Departamentul de Control Intern;
- Îmbunătățirea sistemelor informatice pentru colectarea și raportarea corespunzătoare a datelor;
- Îmbunătățirea sistemelor, procedurilor și proceselor interne privind aplicarea abordării standard Basel II;
- Realizarea de noi simulări de tip „stress test” asupra portofoliului de credite ținând cont de condițiile macroeconomice și analizele interne ale BANCA.
- Modificarea procedurilor interne referitoare la modalitățile de clasificare a creditelor acordate clienților și aprobarea acestora de către Banca Națională a României;
- Revizuirea profilului de risc și a strategiei de risc a băncii în contextul economic actual;
- Îmbunătățirea și revizuirea procedurilor interne cu privire la evaluarea și monitorizarea garanțiilor ;
- În vederea asigurării cadrului adecvat al controlului intern, a avut loc îmbunătățirea proceselor de raportare periodică și a instrucțiunilor de lucru pentru întocmirea tuturor raportărilor, astfel încât acestea să includă informații referitoare la procesele tehnice, verificările și corecțiile efectuate.

Procesul de îmbunătățire a sistemului de control intern constituie, în continuare, o prioritate a conducerii băncii, deciziile, recomandările, constatările entităților/ persoanelor responsabile constituind puncte de plecare pentru acțiunile de consolidare ale controlului.

2. Determinarea provizioanelor specifice de risc de credit

Abordări și metode aplicate pentru determinarea provizioanelor specifice de risc de credit

În vederea acoperirii unor pierderi potențiale din credite și plasamente, BANCA constituie provizioane de risc în conformitate cu prevederile normelor BNR în vigoare.

Astfel, în scopul determinării nivelului de provizionare, expunerile din credite sunt clasificate pe baza următoarelor elemente:

- categoria de performanță a debitorilor;
- serviciul datoriei (numărul de zile de întârziere la plată);
- inițierea de proceduri judiciare.

Prin performanță financiară se reflectă potențialul economic și soliditatea financiară a unui debitor, determinată în urma analizării unui ansamblu de factori calitativi și cantitativi.

Categoriile de performanță financiară sunt notate de la A la E, în ordinea descrescătoare a calității acestora.

Categoria de performanță a debitorilor, utilizată în determinarea clasei de risc conform cu normele BNR de provizionare, este determinată pe baza sistemelor interne de evaluare, luând în considerare factori calitativi și cantitativi, astfel:

1) Pentru persoane juridice (companii, institutii publice și alte persoane juridice):

Stabilirea categoriei de performanță se realizează conform modelelor de rating interne dezvoltate în conformitate cu reglementările Regulamentului 3/ 2009 emis de Banca Națională a României.

2) Pentru persoane fizice

Stabilirea performantei financiare se realizeaza pe baza scorului calculat prin modelul intern de evaluare a persoanelor fizice.

Incadrarea unui client in una dintre categoriile de performanta va reflecta riscul de credit al debitorului respectiv.

Prin serviciul datoriei se intelege capacitatea debitorului de a-si onora datoria la scadenta, exprimata ca numar de zile de intarziere la plata de la data scadentei.

Initierea de proceduri juridice reprezinta cel putin una din urmatoarele masuri de recuperare a creantelor:

1. darea de catre instanta a hotararii de deschidere a procedurii falimentului;
2. declansarea procedurii de executare silita fata de persoanele fizice sau juridice.

Provizioanele specifice de risc sunt determinate prin aplicarea coeficientilor de provizioane aferenti claselor de risc la valoarea expunerii ajustate in functie valoarea garantiilor eligibile disponibile. Eligibilitate garantiilor este stabilita in acord cu prevederile normelor BNR cu privire la constituirea provizioanelor specifice de risc.

3. Informatii cantitative privind riscul de credit si de diminuare a valorii creantei

Repartitia geografica a expunerilor, defalcata pe clasele principale de expuneri*

(mii ron)

Zona geografica	31.12.2009				
	Societati	De tip retail	Garantate cu proprietati imobiliare	Administratii regionale sau autoritati locale	Elemente restante
Banat	949,355	224,757	146,583	0	34,126
Bucuresti	7,572,647	896,591	1,072,611	131,500	298,698
Dobrogea	521,236	295,895	248,678	3,004	36,692
Moldova	921,159	233,299	167,125	54,190	52,674
Muntenia	346,176	205,483	114,296	41,859	68,740
Oltenia	641,013	169,256	127,905	0	43,528
Transilvania Nord	945,541	204,019	178,523	65,362	57,768
Transilvania Sud	795,406	210,989	181,337	24,439	55,095
TOTAL	12,692,533	2,440,291	2,237,058	320,355	647,322

* nu sunt incluse derivatele , clasele corporate si retail

Repartitia provizioanelor, a cheltuielilor cu provizioanele aferente perioadei si a elementelor restante pentru fiecare sector de activitate

(mii ron)

Sector de activitate	31.12.2009		
	Provizioane aferente creditelor	Cheltuieli cu provizioanele aferente perioadei	Expuneri restante
Agricultura, industria alimentara	84,964	51,885	68,470
Energie	9,280	(4,936)	6,820
Transporturi	45,621	32,703	12,131
Constructii	117,632	22,988	99,011
Telecomunicatii	95,657	68,619	13,421
Tranzactii imobiliare	63,348	27,953	108,050
institutii financiare	1,032	(3,579)	1,007
Holding	268	243	265
Persoane fizice	454,619	208,922	338,147
TOTAL	872,421	404,797	647,322

Valoarea totala a expunerilor dupa compensarea contabila, inainte de aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit si valoarea expunerilor ponderate la risc

(mii ron)

RISC DE CREDIT SI CONTRAPARTIDA	31.12.2009	
	Expunere bruta	Expunere ponderata la risc
ABORDAREA STANDARD		
1.Administratii centrale sau banci centrale	7,459,541	-
2.Administratii regionale sau autoritati locale	320,355	189,080
3. Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	-	-
4. Institutii	1,480,845	653,593
5. Societati	12,759,617	10,692,858
6. De tip retail	2,440,419	1,596,088
7. Garantate cu proprietati imobiliare	2,237,058	769,161
8. Elemente restante	647,322	273,317
9. Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	140,788	205,097
10. Alte elemente	670,620	352,755
TOTAL	28,156,565	14,731,948

Ajustări de valoare și provizioane defalcate pe clase de expuneri

(mii ron)

RISC DE CREDIT SI CONTRAPARTIDA	31.12.2009		
	Expunere bruta	Ajustari de valoare si provizioane	Expunere neta de ajustari de valoare si provizioane
ABORDAREA STANDARD			
1.Administratii centrale sau banci centrale	7,459,541	36,046	7,423,495
2.Administratii regionale sau autoritati locale	320,355	10	320,345
3. Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	-	-	-
4. Institutii	1,480,845	117	1,480,728
5. Societati	12,759,617	261,479	12,498,138
6. De tip retail	2,440,419	156,465	2,283,953
7. Garantate cu proprietati imobiliare	2,237,058	33,940	2,203,118
8. Elemente restante	647,322	418,378	228,944
9. Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	140,788	2,041	138,747
10. Alte elemente	670,620	118,124	552,496
TOTAL	28,156,565	1,026,601	27,129,964

* sunt incluse toate provizioanele raportate la BNR in Corep, nu doar cele de risc de credit

Repartitia geografica a creditelor si angajamentelor extrabilantiere acordate clientelei clasificate in functie de performanta

(mii ron)

Expunere/ Zona geografica	31.12.2008							
	Expuneri bilantiere				Expuneri extrabilantiere			
	Credite neperformante		Credite performante		Credite neperformante		Credite performante	
	Expunere bruta	Expunere neta	Expunere bruta	Expunere neta	Expunere bruta	Expunere neta	Expunere bruta	Expunere neta
BANAT	90,285	30,397	756,475	743,497	95,935	95,935	416,266	416,266
BUCURESTI	511,140	220,207	5,416,519	5,336,515	763,407	763,407	3,919,158	3,919,158
DOBROGEA	54,863	15,005	948,194	933,650	1,946	1,946	102,161	102,161
MOLDOVA	74,719	21,867	923,197	892,481	1,952	1,952	432,198	432,198
MUNTENIA	122,976	53,030	598,807	588,974	6,414	6,414	52,331	52,331
OLTENIA	71,962	17,707	564,928	558,184	2,926	2,926	346,685	346,685
TRANSILVANIA NORD	122,991	50,627	1,033,997	1,019,686	210,777	210,777	98,353	98,353
TRANSILVANIA SUD	79,528	25,838	809,029	799,524	4,680	4,680	381,447	381,447
TOTAL	1,128,463	434,678	11,051,146	10,872,510	1,088,036	1,088,036	5,748,599	5,748,599

Capitolul 6 - Cerinta minima de capital pentru riscul de credit

In scopuri reglementare, BANCA calculeaza cerinta minima de capital pentru riscul de credit potrivit abordarii STANDARD Basel II, in concordanta cu prevederile BNR – CNVM din Regulamentul nr. 14/ 19/ 2006 privind tratamentul riscului de credit in cadrul abordarii standard, pentru institutii de credit si firme de investitii.

In cadrul abordarii Standard, calcularea valorii ponderate la risc a activelor (RWA) se realizeaza prin aplicarea de ponderi de risc standard definite de reglementarile relevante.

Abordarea standard Basel II defineste o serie de coeficienti pentru ponderarea la risc a pozitiiilor individuale de credit, prevazand, de asemenea, posibilitatea utilizarii de ratinguri externe furnizate de agentii de rating recunoscute.

Banca utilizeaza in acest scop ratinguri externe furnizate de agentiile de rating agreeate de catre BNR, conform prevederilor Regulamentului BNR-CNVM nr.14/ 19/ 2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit si firmele de investitii potrivit abordarii standard.

In functie de nivelul extern de rating, expunerile cotate extern primesc un coeficient de risc de 0%, 20%, 50%, 100% sau 150%, in functie de clasa de expunere din care fac parte si corespondenta cu nivelul calitatii creditului, asa cum este definita de catre BNR. Expunerile pentru care nu este disponibil un rating extern primesc coeficientul de risc corespunzator clasei de expuneri din care fac parte.

Capitolul 7 - Tehnici de diminuare a riscului de credit

Informatii calitative

Scopul acceptarii de garantii este acela de a minimiza pierderea rezultata in urma aparitiei unui eveniment de nerambursare (risc de credit) prin evitarea pierderilor sau prin transferarea riscului, astfel:

- a) pentru garantiile reale, financiare sau corporale, expunerea la risc se reduce cu venitul estimat a fi realizat din executarea garantiilor si, astfel, pierderile pot fi diminuate;
- b) pentru scrisori de garantii sau alte tipuri de garantii personale, riscul este transferat furnizorului garantiei in cauza.

In vederea gestionarii garantiilor acceptate in cadrul procesului de creditare si a diminuarii riscurilor conexe asociate acestora, BANCA a implementat in cadrul sistemului intern de evidenta a creditelor, un modul specific de administrare a garantiilor in care sunt inregistrate si administrate intr-un mod uniform si structurat corespunzator, toate datele referitoare la garantiile acceptate.

Calitatea corespunzatoare a datelor este asigurata de procese, controale si alte masuri similare prevazute in cadrul sistemului.

Sistemul de administrare a garantiilor serveste, in special, ca baza pentru:

- monitorizarea si controlul garantiilor;
- estimarea pierderilor rezultate in cazul aparitiei unui eveniment de nerambursare;
- determinarea procentului de recuperare a garantiilor;
- diverse analize de portofoliu.

Alocarea valorii garantiilor la creditele garantate, in cazul in care exista mai multe garantii asociate uneia sau mai multor expuneri, se realizeaza automat in cadrul sistemului.

In ceea ce priveste, diminuarea expunerii la risc in scopul determinarii cerintei minime de capital, BANCA utilizeaza garantii colaterale eligibile in acord cu prevederile regulamentului BNR- CNVM 19/ 24/ 2006 care vizeaza institutiile care aplica abordarea standard pentru determinarea cerintei minime de capital.

Conform prevederilor regulamentelor mentionate mai sus, valoarea expunerii este impartita in portiuni neacoperite si in portiuni acoperite de garantii, dupa cum urmeaza:

- valoarea expunerii neacoperite;
- portiunile acoperite de garantii financiare eligibile (de ex. depozit de numerar/ instrumente financiare asimilate numerarului, aur);
- portiuni acoperite de proprietati imobiliare rezidentiale;
- portiuni acoperite de garantii personale (de ex. garantii directe din partea statului/ municipalitati/ banci).

Tipurile de garantii acceptate de BANCA in vederea diminuarii riscului de credit considerat in determinarea cerintei minime de capital conform abordarii standard Basel II, sunt prezentate mai jos:

Categorie de garantie		Tipul garantiei
Garantii personale directe		Scrisoare de garantie/ Aval
		Bilet la ordin furnizat de terti
		Scrisoare de confort in favoarea bancii
		Participare la risc
Derivative de credit		Instrumente derivate de credit
Asigurare de viata		Asigurare de viata cu valoare de rascumparare fixa
Garantii financiare	Proprii	Depozite de titluri financiare
		Garantii in numerar, sau instrumente asociate numerarului depozitate in banca
		Aur
	Terti	Garantii in numerar sau instrumente asociate numerarului depozitate la terti
Proprietati imobiliare rezidentiale		Ipoteca de gradul I asupra proprietatilor imobiliare rezidentiale ocupate sau Inchiriate de catre proprietar
Compensarea bilantiera		Nu este utilizata in cadrul bancii ca si masura de diminuare a riscului de credit

Politicile si procesele aplicate pentru evaluarea si administrarea garantiilor reale

Potrivit politicii Grupului, la nivelul bancii, in cadrul Diviziei Risc, exista un departament cu responsabilitati privind evaluarea corecta a garantiilor.

Acesta este implicat in procesul de evaluare a garantiilor, conform reglementarilor bancii.

Evaluarea internă a garantiilor se realizează de către experți, care au calificarea, capacitatea, experiența și competența necesare pentru a duce la îndeplinire o asemenea evaluare și care sunt independenți de decizia creditului.

In cazul garantiei reale, este verificata la fata locului existenta si soliditatea acesteia. Acest lucru se realizeaza de catre persoane competente autorizate si agreeate de banca.

Daca garantia este acceptata intr-o moneda care difera de cea a creditului si/ sau daca garantia nu este disponibila pentru intreaga maturitate a creditului, valorile garantiilor vor fi reduse suplimentar, in scopul calculului cerintei minime de capital, conform reglementarilor legale in vigoare din sfera Basel II.

Garantiile din alte tari pot fi evaluate numai daca pot fi stabilite riscurile legale, de transfer, de valuta, de evaluare si alte riscuri conexe legate de lichiditate acestora si posibilitatea de executare.

Concentrarile in cadrul operatiunilor de diminuare a riscului

Riscul de concentrare apare din expuneri fata de contrapartide, grupuri de contrapartide aflate in legatura si contrapartide din acelasi sector economic, aceeasi regiune geografica sau industrie, dar si ca urmare a aplicarii tehnicilor de diminuare a riscului de credit incluzand in special riscurile asociate cu expuneri indirecte mari (de exemplu fata de un singur emitent de garantii).

Pentru a administra si controla in mod corect riscul de concentrare In cadrul operatiunilor de diminuare a riscului, UCTB realizeaza urmatoarele analize aferente riscului de concentrare pe urmatoarele segmente:

- Pe tipul garantiei – nivelul expunerii clientului;

- Garantii ipotecare pe tip de proprietate;
- Garantii ipotecare (apartamente) – la nivel de oras (top 10).

Nivelul riscului de concentrare si al riscului rezidual sunt evaluate prin intermediul coeficientului Gini-Struck. Acesta este definit prin expresia:

$$G = \sqrt{\frac{n * \sum_{i=1}^n g_i^2 - 1}{n - 1}}, \text{ unde:}$$

n – reprezinta numarul de unitati

g_i – reprezinta ponderea unitatii analizate in expunerea de portofoliu analizata

i – reprezinta segmente specifice (de ex.regiunea geografica, industria, rating-ul, tipul de produs)

Valoarea coeficientului Gini Struck Coefficient variaza de la 0 la 100%. Cu cat valoarea coeficientului Gini Struck este mai mare, cu atat concentrarea portofoliului este mai mare. Cand valoarea este 100% riscul in totalitatea sa este concentrat intr-o unitate.

Pentru evaluarea nivelului riscului de concentrare si a riscului rezidual se utilizeaza un sistem de avertizare tip semafor, in functie de nivelul valorii coeficientului Gini.

In cazul in care nivelul de semnificatie este depasit, vor fi luate masuri adecvate:

- Reducerea finantarii creditelor pentru o anumita arie a portofoliului;
- Reducerea anumitor tipuri de garantii acceptate pentru finantarea creditului;
- Revizuirea politelor de asigurare acceptate de la anumite companii de asigurare;
- O monitorizare mai stricta a anumitor tipuri de garantii;
- O monitorizare mai stricta a clientilor dintr-o anumita arie a portofoliului;
- Diversificarea portofoliului catre alte linii de business;
- Diversificarea portofoliului catre alte companii de asigurare;
- Transfer de risc prin tehnici de hedging/ asigurari;

In ceea ce priveste reducerea riscului de concentrare si a riscului rezidual, Unicredit Tiriac Bank utilizeaza o serie de masuri, atat de tip cantitativ (de ex. structuri de limite), cat si calitativ (de ex. actiuni de management, cum ar fi procedurile de raportare si escaladare).

Informatii cantitative

Valoarea garantiilor eligibile in conformitate cu prevederile Reg. BNR nr.19/ 14.12.2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit

(mii ron)

Clase de risc	31.12.2009	
	Garantii financiare	Garantii personale
ABORDAREA STANDARD		
1. Administratii centrale sau banci centrale	-	-
2. Administratii regionale sau autoritati locale	786	-
3. Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	-	-
4. Institutii	31	-
5. Societati	178,037	1,071,789
6. De tip retail	48,078	26,252
7. Garantate cu proprietati imobiliare	-	-
8. Elemente restante	414	-
9. Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	2,016	-
10. Alte elemente	-	-
TOTAL	229,363	1,098,042

Capitolul 8 - Expunerea la riscul de credit al contrapartidei

Informatii calitative

Riscul de contrapartida este masurat si monitorizat de catre o unitate de risc independenta utilizand un model intern bazat pe simulare istorica ce genereaza 1000 de scenarii viitoare (costuri de inlocuire) pentru fiecare instrument derivat utilizand valori istorice din ultimele 500 de zile, puse in oglinda.

Acest model este utilizat pentru a calcula, cu 97,5% interval de incredere, expunerea potentiala viitoare ce rezulta din derivatele OTC. Modelul ia in considerare efectele de atenuare rezultate din acordurile de compensare (netting) si colateral Incheiate (daca este cazul) cu diverse contrapartide precum si volatilitatea istorica, corelatiile dintre diversi factori de risc si distributia platilor in timp.

Riscul de contrapartida este clasificat in doua categorii:

- *riscul de pre-decontare* (riscul de default al contrapartidei inainte de terminarea contractului);
- *riscul de decontare* (riscul de default al contrapartidei in timp ce plati contractuale sunt datorate, iar platile contractuale ale bancii catre contrapartida au fost initiate Inainte de primirea contravalorii)

Monitorizarea riscului de contrapartida este bazata pe un sistem de limite individuale si grupe de produse (spot, derivative, piata monetara, titluri si repo). Expunerile si informatiile legate de utilizarea limitelor este disponibila in sistemul informatic al Trezoreriei.

Informatii cantitative

In tabelele de mai jos este prezentata situatia limitelor si utilizarilor pentru riscurile de pre-decontare si decontare la 31 decembrie 2009, pentru tranzactiile existente (in milioane EUR):

Pre-Decontare *

Tip Client	Linie aprobata	Utilizare
Banci	2,035	305
Cienti	79	17
Total	2,114,	323

* milioane eur

Decontare **

Tip Client	Linie aprobata	Utilizare
Banci	1,054,706	3,893
Cienti	1,298	144
Total	1,056,004	4,038

** milioane eur

Capitolul 9 – Riscul de piata

1. Aspecte generale – Definitii si Organizare

In general, riscul de piata al unei banci provine din fluctuatii ale preturilor sau ale altor factori de piata ce afecteaza valoarea pozitilor proprii din trading sau banking book (cuprinzand pozitii rezultate din tranzactii si decizii de investitii strategice).

Banca mama monitorizeaza riscurile la nivel de Grup. Unitatile individuale ale Grupului UniCredit monitorizeaza riscul pozitilor proprii, in concordanta cu politicile de supraveghere ale Grupului. Rezultatele monitorizarii individuale sunt, in toate cazurile, raportate catre banca mama.

UniCredit Tiriac Bank produce zilnic rapoarte detaliate cu privire la tendintele/ modificarile de business si riscurile asociate, transmitand aceste documente catre managementul local, autoritatile locale de reglementare si banca mama.

Consiliul Director al bancii mama traseaza orientarile strategice pentru expunerile la riscul de piata prin calcularea, in functie de apetitul la risc si obiectivele de creare de valoare adaugata in relatie cu riscurile asumate, a alocarii necesarului de capital pentru banca mama si subsidiarele acesteia.

Banca mama propune limite si politici de investitii pentru Grup si entitatile sale in concordanta cu procesul de alocare a capitalului atunci cand bugetele anuale sunt create. Departamentul ALM al Grupului, in cooperare cu celelalte centre de lichiditate regionale, gestioneaza activitatile strategice si operationale, avand ca obiectiv asigurarea durabilitatii pozitilor de active din punct de vedere financiar si operational si politica de crestere a Grupului pe pietele de Imprumuturi, optimizand riscul de rata de schimb, riscul de dobanda si riscul de lichiditate.

Functia de administrare a riscului de piata este organizata in UniCredit Tiriac la nivel centralizat, in cadrul Diviziei Risk Management – departamentul Market Risk.

Activitatea de management a riscului de piata se desfasoara in conformitate cu reglementarile legale din Romania, normele si regulamentele emise de Banca Nationala a Romaniei si regulamentele interne ale UniCredit Tiriac, coreland aplicarea acestora in practica cu respectarea Regulilor de Guvernanta Corporatista ale Grupului UniCredit.

Administrarea riscului de piata se realizeaza, conform procedurilor interne si in conformitate cu reglementarile in vigoare, in cadrul **Departamentului Risc de Piata (Market Risk)** (din cadrul Diviziei Risc) si **Directiei ALM** prin **Departamentul Markets Trading** (din cadrul Directiei Trezorerie).

Activitatea **Departamentului Market Risk** este reglementata printr-un set de politici si proceduri specifice si vizeaza:

- identificarea, monitorizarea, analiza si controlul riscurilor de piata: riscul valutar, de rata a dobandii si lichiditate, conform standardelor de Grup si a cerintelor Bancii Nationale a Romaniei printr-un sistem de limite atat pentru portofoliul de tranzactionare (trading book) cat si pentru pozitile in afara portofoliului de tranzactionare (banking book);
- implementarea strategiei de management al riscului de piata prin politici si procese adecvate;
- asigurarea calculului de profit si pierdere pentru departamentele Trezorerie si ALM;
- raportarea aspectelor legate de riscul de piata catre conducerea BANCII;
- asigurarea suportului pentru desfasurarea activitatii Comitetului de Administrare a Activelor si Pasivelor, a Comitetului de Administrare a Riscurilor precum si a suportului pentru activitatile departamentelor Markets si ALM.

Strategia administrarii riscului de piata se realizeaza prin aplicarea **urmatoarelor principii** de baza:

- **Administrarea riscului de piata** se va realiza prin indicatori si modele specifice de risc precum: limite VaR, limite BPV, limite Loss Warning Level, limite de pozitie valutara (limitele ce definesc profilul de risc sunt descrise in detaliu mai jos);
- **Expunerea la riscul de piata** va fi generata numai de catre departamentele Markets si ALM. ALM va gestiona riscul de dobanda din banking book;
- **Pozitiile din activitatea de trading** vor fi inregistrate la valoarea curenta de piata (mark-to-market). In cazul in care se folosesc modele specifice de reevaluare, acestea vor fi validate independent;
- Toti **factorii de risc** relevanti vor fi identificati si luati in considerare in cadrul procesului de stabilire a limitelor. Identificarea factorilor de risc este responsabilitatea departamentului Market Risk si a liniilor de business;
- Evenimentele specifice vor fi luate in considerare in cadrul scenariilor de stress, nu ca ajustare manuala a volatilitatilor sau corelatiilor intre diferiti factori de risc;
- **Calculul VAR** inglobeaza intreaga activitate a bancii, nu numai pozitiile specifice din trading book;
- **Expunerile la riscul de piata** (utilizarea limitelor, excese) vor fi raportate la timp si cu regularitate catre liniile respective de business, Management si catre Grup. Rapoartele de risc vor fi generate separat pentru fiecare unitate ce genereaza risk (Markets si ALM).

Principalele responsabilitati ale Directiei ALM sunt:

- asigurarea lichiditati bancii in RON si alte valute prin intermediul Directiei Trezorerie (incheierea efectiva a tranzactiilor in piata);
- executarea tranzactiilor necesare pentru scopuri ALM;
- managementul bilantului BANCII in vederea incadrarii in limitele indicatorilor de lichiditate stabiliti in cadrul politicii de lichiditate a Grupului UniCredit;
- administrarea activelor si pasivelor BANCII pentru asigurarea unui profit maxim in conditiile unui risc acceptat si asigurarea suportului pentru activitatile bancare in general;
- randamentul veniturilor prin administrarea portofoliului de investitii;
- stabilirea de preturi pentru sistemul de tranfer intern conform cerintelor Grupului ;
- propunerea structurii si duratei investitiei de "free equity" conform cerintelor Grupului;
- mentinerea elementelor de bilant in limitele cerute si indeplinirea cerintelor legale, ca de ex. asigurarea rezervei minime obligatorii si a provizioanelor de lichiditate (prin directia Trezorerie);
- evaluarea posibilitatilor de finantare si implementarea activa a acestora;
- suport pentru desfasurarea activitatii Comitetului de Administrare a Activelor si Pasivelor prin asigurarea de analiza si expertiza necesara;
- analiza evolutiei bilantului BANCII tinand cont de evolutia variabilelor economice/ de piata.

2. Tratamentul, evaluarea si controlul riscurilor

Trading book include toate pozitiile in instrumente financiare detinute de UniCredit Tiriac pentru trading sau hedging-ul (acoperirea) altor elemente din trading book ce sunt libere de alte clauze restrictive privind posibilitatile de tranzactionare si care pot fi imunizate.

Pozitiile detinute in scop de tranzactionare sunt cele detinute pentru a fi vandute in termen scurt cu intentia de a beneficia de diferenta dintre pretul de cumparare si cel de vanzare sau de fluctuatiile pe termen scurt ale dobanzilor sau preturilor. Termenul "pozitie" include atat pozitiile proprii cat si cele ale clientilor, precum si pozitiile rezultate din activitatea de formator de piata.

Trading Book al UniCredit Tiriac Bank contine toate produsele derivate tranzactionate asa cum au fost aprobate de catre banca mama:

1. Derivate pe rata de schimb:
 - a) Outright Forwards;
 - b) Plain Vanilla Options;
 - c) Exotic FX Options (Digitals and Barriers).
2. Derivate pe rata dobanzii:
 - a) Interest Rate Swaps (IRS);
 - b) Interest Rate Options (Caps, Floors, Collars).

Toate celelalte produse fac parte din **banking book**.

Instrumentele financiare derivate sunt inregistrate la valoarea de piata prin procesul zilnic de reevaluare mark-to-market. Diferentele pozitive si negative din reevaluare sunt inregistrate separat pe fiecare instrument in parte, in conturi distincte.

Din perspectiva riscului de piata toate tranzactiile cu produse derivate (cu exceptia outright forwards) sunt inchise *back-to-back* cu o alta entitate din cadrul Grupului, in marea majoritate a cazurilor, astfel UniCredit Tiriac neavand pozitii deschise pentru activitatea trading.

Cerinta de capital pentru riscul de piata este calculata folosind metoda **standard**.

A. Riscul de Dobanda

Riscul de dobanda ce rezulta din trading book este nesemnificativ deoarece toate tranzactiile cu derivate pe rata dobanzii sunt inchise back-to-back cu o alta entitate apartinand Grupului UniCredit.

B. Riscul de Pret

Riscul de pret rezultat din activitatea pe pietele de capital, marfuri si derivative asociate este zero intrucat UniCredit Tiriac nu detine pozitii pe aceste pietele/ instrumente.

C. Riscul de Curs Valutar

Riscul de curs de schimb rezulta din pozitii luate de departamente/ traderi specializati ce detin limite specifice pentru riscul de piata. Acest risc rezulta din activitatea de trading efectuata prin negociere pe diferite instrumente de piata si este monitorizat si masurat constant.

Avand in vedere structura banking book si trading book, in cadrul metodei standard se calculeaza cerinta de capital pentru riscul valutar, pe baza pozitiiilor valutare deschise la sfarsitul fiecarei luni, si se raporteaza catre Banca Nationala a Romaniei.

Valoarea cerintei de capital se stabileste astfel:

- daca valoarea pozitiei totale nete pe valuta si pe aur depaseste 2% din totalul fondurilor proprii, cerinta de capital reprezinta 8% din pozitia sa neta pe valuta si pozitia sa neta pe aur;
- daca valoarea pozitiei totale nete pe valuta si pe aur nu depaseste 2% din totalul fondurilor proprii, cerinta de capital este egala cu 0.

Departamentul Market Risk monitorizeaza urmatoarele limite de risc:

- **Limite de pozitie valutara;**
- **Limite BPV (basis point value);**
- **Limite VaR (value at risk);**
- **Limita LWL (Loss warning level);**
- **Limitele de lichiditate (trigger points / ratios);**
- **Limitele de investitii in titluri de stat.**

Pozitia valutara deschisa este calculata ca fiind diferenta dintre active si pasive (pentru pozitii spot si forward) si exprimata in echivalent EURO.

Basis Point Value (BPV) se calculeaza ca profitul/ pierderea potentiala in cazul unei fluctuatii (paralele) de 0,01% a curbei ratelor de dobanda (yield curve), fiind structurat pe valute si scadente si exprimat in echivalent EURO. Se calculeaza zilnic prin sistemul NoRisk (modelul de risc intern al UniCredit Bank Austria).

Value at Risk (VaR) este definit ca pierderea potentiala dintr-o pozitie de risc deschisa, intr-un orizont de timp de 1 zi, la un interval de incredere de 99%. Metodologia VaR se bazeaza pe simulare istorica si Monte Carlo a veniturilor si tine cont de efectul de corelatie dintre categoriile de risc de dobanda, valutar, de titluri de capital si marja de risc de credit. Limita VaR contine toate categoriile relevante de risc. Se calculeaza zilnic prin sistemul NoRisk.

Limita "Loss Warning Level" se calculeaza cumulativ pe baza profitului/ pierderii Directiilor Trezorerie si ALM aferent celor 60 de zile calendaristice anterioare. Se calculeaza zilnic prin sistemul Erconis al UniCredit Bank Austria.

Limitele de lichiditate sunt alocate pentru lichiditate pe termen scurt si lichiditate structurala.

Limitele de investitii in titluri de stat se refera la total valoare contabila (book value).

Simulari de criza/ Stress tesing

In vederea analizei profilului de risc de piata, se monitorizeaza scenarii de criza pentru:

- riscul valutar – rulate la nivel local si in cadrul sistemului Norisk;
- riscul de dobanda – rulate la nivel local si in cadrul sistemului Norisk.

D. Riscul de Lichiditate

Riscul de lichiditate reflecta posibilitatea ca o banca sa intampine dificultati in indeplinirea obligatiilor financiare asteptate sau neasteptate atunci cand sunt datorate, prin aceasta afectand operatiunile zilnice sau conditia financiara.

In UniCredit Tiriac sunt definite urmatoarele componente de risc de lichiditate:

1. **liquidity mismatch:** riscul ca sumele si/ sau momentul intrarilor si iesirilor de lichiditati sa nu coincidă;
2. **liquidity contingency:** evenimente viitoare neasteptate ce ar putea necesita un volum mai mare de lichiditati. Acest risc poate fi generat de evenimente ca: imprumuturi neplatite, nevoia de finantare a activitatii viitoare, dificultati la vanzarea activelor lichide sau obtinerea finantarii in timpul unei crize;
3. **market liquidity risk:** riscul ca banca sa isi lichideze activele in pierdere datorita conditiilor de piata;

4. **operational liquidity risk:** riscul ca o contrapartida sa nu isi onoreze obligatiile de plata datorita erorilor, incalcarilor, esecurilor sau deteriorarii proceselor interne, angajatilor, sistemelor sau datorita evenimentelor externe, banca ramanand totusi solvabila;
5. **funding risk:** riscul unei potentiale cresteri a costului de finantare datorita modificarii rating-ului (factor intern) si/ sau cresterea credit spread-ului (factor extern).

Principii de baza ale modelului de management al lichiditatii si unitatile responsabile

Obiectivul BANCII este sa-si finanteze operatiunile la cea mai buna rata de dobanda posibila in conditii normale si sa se afle in pozitia de a-si onora toate obligatiile financiare in eventualitatea unei crize.

Principiile de baza ce subliniaza managementul lichiditatii in UniCredit Tiriac Bank sunt:

1. centralizarea managementului lichiditatii intr-un singur departament;
2. diversificarea surselor de finantare in functie de contrapartida, valuta si instrument;
3. managementul lichiditatii pe termen scurt in concordanta cu cerintele de reglementare;
4. emiterea de instrumente financiare pentru mentinerea cerintelor prudentiale cu privire la ratiile de capital, daca este cazul.

Atat BANCA cat si Grupul UniCredit isi concentreaza atentia pe managementul lichiditatii urmarind doua componente:

1. **Managementul lichiditatii pe termen scurt**, al carui scop este sa asigure indeplinirea obligatiilor financiare anticipate si neprevazute prin mentinerea unui echilibru intre intrarile si iesirile de lichiditate. Managementul in aceasta zona este esential pentru sustinerea activitatii de zi cu zi;
2. **Managementul lichiditatii structurale**, al carui scop este de a mentine un echilibru intre totalul pasivelor si activele pe termen mediu si lung pentru a evita eventuale presiuni asupra surselor curente si viitoare de lichiditate.

Metode si instrumente

UniCredit Tiriac ruleaza zilnic rapoarte de cash flow pentru masurarea lichiditatii pe termen scurt. Acestea sunt comparate cu rezervele de active lichide, cuprinzand in principal titluri emise de Guvernul Romaniei. In plus, se simuleaza mai multe scenarii de stres plecand de la profilul de lichiditate.

Managementul lichiditatii structurale are ca scop asigurarea echilibrului financiar din punct de vedere al scadentelor cu un orizont de timp mai mare de un an. Masuri tipice intreprinse in acest scop sunt:

1. Extinderea profilului de maturitate al pasivelor pentru a reduce dependenta de sursele de finantare mai putin stabile, in acelasi timp optimizand costul de finantare (managementul integrat al lichiditatilor tactice si strategice) si
2. Reconcilierea nevoilor de finantare pe termen mediu si lung cu necesitatea minimizarii costurilor prin diversificarea surselor, pietelor, valutilor si instrumentelor de finantare in concordanta cu Planul de Finantare.

Monitorizarea Riscurilor si Planificarea Financiara

Responsabilitatea monitorizarii pozitiei de lichiditate a BANCII a fost incredintata, in baza rolurilor si a functiilor acestora, catre departamentele Trezorerie, Managementul Activelor si Pasivelor si Departamentul Risc de Piata.

Lichiditatea pe termen scurt este monitorizata utilizand o scala de maturitati ce arata toate intrarile si iesirile de lichiditate, cu frecventa zilnica, incepand de la overnight si pana la 100 de zile. Lichiditatea structurala este monitorizata prin incorporarea unei proiectii dinamice a cresterii asteptate de catre BANCA in privinta imprumuturilor si depozitelor.

Teste de Stres pentru Lichiditate

Testele de stres pentru lichiditate sunt utilizate pentru a evalua potentialele efecte asupra conditiei institutiei financiare, determinate de evenimente specifice si/ sau miscari intr-un set de variabile financiare.

Rezultatele acestui proces sunt folosite pentru:

1. determinarea adecvarii limitelor de lichiditate;
2. planificarea si implementarea de surse si solutii alternative de finantare;
3. structurarea sau modificarea profilului de lichiditate al activelor bancii;
4. stabilirea de criterii aditionale avand ca obiectiv determinarea unei structuri adecvate a activelor si pasivelor;
5. baza in dezvoltarea si imbunatatirea planului de lichiditate.

Ipotezele utilizate pentru diferitele scenarii de stres sunt strans legate fie de criza pe piata, fie de criza reputationala.

Planul de Lichiditate de Urgenta/ Criza (Contingenta) (PLC)

Obiectivul planului de lichiditate de urgenta/ criza/ contingenta este sa protejeze activele bancii de riscuri sau pierderi datorate unei crize de lichiditate. In eventualitatea aparitiei unei crize, PLC-ul are ca scop asigurarea interventiei rapide inca de la declansarea acesteia prin identificarea clara a personalului, puterilor, reponsabilitatilor si actiunilor potentiale cu scopul de a mari probabilitatea de depasire cu succes a perioadei critice.

Capitolul 10 - Riscul operational

Administrarea riscului operational in UniCredit Tiriac Bank se realizeaza in conformitate cu normele si regulamentele emise de Banca Nationala a Romaniei, Norma 17/2003 privind organizarea si controlul intern al activitatii si administrarea riscurilor semnificative (in vigoare pana la 30.06.2010), Regulamentul Nr. 18/ 2009 privind cadrul de administrare a activitatii institutiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri si conditiile de externalizare a activitatilor acestora si Regulamentul 24/2006 privind calculul cerintei de capital pentru riscul operational, in conformitate cu reglementarile interne ale UniCredit Tiriac Bank: Politica de risc operational si procedurile de administrare a riscului operational.

Riscul operational este considerat risc semnificativ, fiind integrat in politica si strategia Bancii cu privire la riscurile semnificative.

Riscul operational reprezinta riscul unei pierderi determinate fie de utilizarea unor procese, sisteme sau resurse umane inadecvate sau care nu si-au indeplinit functia in mod corespunzator, fie de evenimente si actiuni externe (Directiva 2006/48/EC, Basel II, Regulamentul BNR 24/29/2006 privind riscul operational). Riscul operational include si riscul legal.

Grupul UniCredit defineste riscul operational ca fiind riscul unor pierderi determinate de erori, incalcarea unor reglementari sau norme, intreruperi ale activitatii, daune in urma unor procese interne, personal sau sisteme sau a unor evenimente externe. Aceasta definitie include riscul legal si de conformitate, dar exclude riscul strategic, riscul de afacere si riscul reputational.

Evenimentele de risc operational sunt acelea care rezulta in urma unor procese interne inadecvate sau esuate, a erorilor personalului sau sistemelor sau in urma unor evenimente externe sau sistemice (care afecteaza intreg sistemul financiar): frauda interna sau externa, practici de angajare si siguranta locului de munca, plangeri si reclamatii din partea clientilor, distributia produselor, amenzi si penalitati datorate incalcarii reglementarilor, daune asupra bunurilor fizice, intreruperi ale activitatii si disfunctionalitati ale sistemelor, administrarea proceselor.

La nivelul Grupului UniCredit a fost definit un set de reguli aplicabile tuturor entitatilor controlate, in vederea asigurarii unor principii uniforme la nivel de model de afacere si operatiuni. In acest scop, au fost definite Regulile de guvernare ale Grupului ("Group managerial golden rules") pentru implementarea unui sistem de management si stabilirea unui set de principii pentru cele mai importante procese dintre banca mama si entitatile apartinand Grupului.

Regulile operationale mentionate definesc cerinte si reguli ce trebuie aplicate si respectate de catre UniCredit Tiriac Bank inclusiv in realizarea controlului si masurarii riscului operational.

Directoratul si Consiliul de Supraveghere al UniCredit Tiriac Bank au aprobat cadrul de administrare a riscului operational emis la nivel de Grup.

Politica de risc operational a Bancii aprobata de catre Directorat si Consiliul de Supraveghere prezinta cadrul si principiile de baza in administrarea si controlul riscului operational, fiind in concordanta cu politicile de risc operational aplicabile la nivelul Grupului UniCredit. Politica defineste principalele roluri si responsabilitati precum si standardele utilizate in administrarea si controlul riscului operational.

Principalele roluri si responsabilitati in administrarea si controlul riscului operational sunt atribuite Consiliului de Supraveghere, Directoratului si managementului superior (Directori si sefi de departamente), comitetelor organizate la nivel de Banca cu atributii pe linia administrarii riscului

operational (Comitetul de Administrare a Riscurilor, Comitetul de Investigare Frauda, Comitetul de audit), Departamentului de risc operational.

Directoratul si Consiliul de Supraveghere sunt responsabile pentru supravegherea expunerii la risc operational. Directoratul si Consiliul de Supraveghere si vor fi notificati in legatura cu orice modificare a expunerii bancii la riscul operational, precum si incalcari ale normelor sau limitelor si vor avea o privire de ansamblu asupra structurii de control al riscului operational si a modului in care riscul operational afecteaza banca.

Directoratul si Consiliul de Supraveghere sunt responsabile pentru aprobarea tuturor aspectelor privind structura de control a riscului operational, asigurarea unui sistem de masurare si control al riscului operational integrat in procesele zilnice de administrare a riscurilor, care nu se limiteaza la scopuri de conformitate, ci acopera controlul riscului operational si aduce beneficii bancii in ceea ce priveste administrarea riscului operational.

Managementul superior al bancii are responsabilitatea de a asigura ca:

- procesul de control al riscului operational este unul temeinic si este comunicat si implementat prin intermediul unor politici si proceduri specifice in cadrul fiecarui departament;
- pentru fiecare linie de activitate relevanta, exista persoane de contact pentru riscul operational si acestea beneficiaza de o pregatire corespunzatoare pentru a-si indeplini responsabilitatile cu privire la riscul operational;
- Directoratul, Consiliul de Supraveghere si comitetele relevante sunt informate cu privire la schimbarile profilului si a expunerii la risc operational de catre Departamentul Risc Operational;
- cauzele majore ale evenimentelor de risc operational sunt identificate, inclusiv prin examinarea rapoartelor departamentelor Risc Operational, Conformitate, Audit Intern.

Comitetul de Audit, ca organ consultativ al Consiliului de Supraveghere, avand atributii de evaluare, consultare si elaborare de propuneri, cu privire la riscul operational:

- evalueaza eficacitatea Sistemelor de Control Intern si analizeaza periodic informatiile cu privire la acesta;
- evalueaza eventualele elemente descoperite in urma Auditului Intern al Bancii sau in urma examenarilor/investigatiilor altor terti, in special rapoartele de inspectie de la Banca Nationala a Romaniei.

Principalele atributii ale **Comitetului de Administrare a Riscurilor**, relevante pentru aria riscului operational, sunt:

- aprobarea metodologiilor si a modelelor de evaluare a riscului si limitarea expunerilor;
- aprobarea de noi activitati in ceea ce priveste activitatea bancara in functie de analizarea riscurilor semnificative aferente;
- analiza gradului de acoperire al situatiilor neprevazute de catre planuri alternative ale bancii;
- stabilirea sistemelor corespunzatoare de raportare a aspectelor cu privire la riscuri.

Rolul **Comitetului de Investigare Frauda** in cadrul procesului de management al riscului operational este de a:

- analiza si investiga cazurile de suspiciune de frauda;
- asigura minimizarea pierderilor potentiale legate de fraude;
- propune solutii pentru acoperirea riscului.

Departamentul Risc Operational din Cadrul Diviziei Risc este promotorul actiunilor ce vizeaza aria riscului operational, atributiile sale fiind urmatoarele:

- asigurarea unei baze de date cuprinzatoare de informatii cu privire la riscul operational si raportarea evenimentelor de risc conform legislatiei in vigoare, a procedurilor si politicilor interne, si a standardelor Grupului UniCredit;
- cooperarea cu toate departamentele bancii cu privire la organizarea introducerii datelor in aplicatia de evenimente de risc operational, asigurarea calitatii si completitudinii acestora;
- dezvoltarea si implementarea de procese, metode si sisteme de control al riscului operational;
- analiza si evaluarea riscului operational si dezvoltarea alternativelor pentru o limitare a riscului;
- implementarea unui proces de monitorizare a riscului prin metoda indicatorilor de risc operational;
- monitorizarea strategiei de asigurare a riscurilor operationale: colectarea de informatii relevante, analiza evenimentelor de risc operational ce intra in sfera politelor de asigurare, analiza activitatilor privind recuperarea pierderilor asigurate, in concordanta cu standardele Grupului.

Ca principale masuri intreprinse pe linia administrarii riscului operational, in cursul anului 2009 s-a realizat completarea cadrului de administrare cu noi proceduri, actualizarea indicatorilor de risc operational, precum si a pragurilor critice de monitorizare a acestora, imbunatatirea rapoartelor existente prin introducerea unor informatii suplimentare, realizarea analizelor de scenarii, participarea la Comitetul de Risc Operational organizat la nivelul Bank Austria, obtinerea aprobarii utilizarii Abordarii Standard din partea Bancii Nationale a Romaniei si respectiv a Abordarii Avansate pentru calculul cerintei de capital pentru riscul operational din partea Bancii Italiei, in conformitate cu proiectul Basel II desfasurat la nivelul Grupului UniCredit. Au fost asigurate programe de training si pregatire profesionala a angajatilor si s-a urmarit asigurarea conformitatii cu reglementarile si procedurile in vigoare.

Principalele instrumente de administrare si control al riscului operational utilizate de UniCredit Tiriac Bank sunt colectarea evenimentelor de risc operational, analiza de scenarii, monitorizarea indicatorilor de risc operational si sistemul de raportare a riscului operational.

Colectarea evenimentelor de risc operational interne constituie o prima sursa pentru identificarea si masurarea riscului operational. Aceasta se face pe baza unor reguli bine stabilite de colectare, validare si reconciliere cu inregistrarile contabile pentru a asigura calitatea datelor in ceea ce priveste completitudinea, acuratetea si actualizarea. Responsabilitatile cu privire la raportarea riscului operational au fost cuprinse si in procedurile specifice fiecarei arii de activitate.

Evenimentele de risc operational sunt clasificate conform cerintelor Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 24/29/2006 privind determinarea cerintelor minime de capital pentru riscul operational, modul de clasificare fiind descris in Politica de risc operational.

Evenimentele de risc operational sunt clasificate exclusiv pe urmatoarele categorii (sau tipuri de evenimente):

1. Frauda interna
2. Frauda externa
3. Practici de angajare si siguranta la locul de munca
4. Clienti, produse si practici comerciale
5. Pagube asupra activelor corporale
6. Intreruperea activitatii si functionarea neadecvata a sistemelor
7. Executarea, livrarea si gestiunea proceselor

Completitudinea si corectitudinea bazei de date cu evenimente de risc operational este asigurata printr-o analiza anuala a conturilor interne, procesul fiind descris in cadrul Regulilor privind reconcilierea conturilor contabile aferente inregistrarii evenimentelor de risc operational.

Anual, cu referire la toate evenimentele de risc operational culese pe parcursul intregului an anterior, se realizeaza, in cooperare cu departamentele/ariile implicate, reconcilierea conturilor

contabile, asigurand ca toate evenimentele de risc operational cu un impact financiar egal sau mai mare de 5,000 € sau echivalent (conform Politicii de risc operational), inregistrate in baza de date de risc operational au fost inregistrate in conturile de venituri sau cheltuieli aferente, dupa caz si, respectiv, in oglinda, toate inregistrarile contabile relevante (definite conform aceleiasi politici) au fost incluse in baza de date de risc operational.

Analiza de scenarii are rolul de a evalua expunerea Bancii fata de riscul operational in cazul unor evenimente cu frecventa mica si impact potential major. Scenariile sunt utilizate pentru evaluarea gradului de risc al proceselor interne, avand in vedere atat evenimentele de risc operational intamplate, cat si evenimente potientiale.

In cursul anului 2009, au fost realizate si analizate in colaborare cu principalele departamente din banca un numar de 8 scenarii, fiind analizate evenimente potientiale privind: calitatea datelor si erori operationale, functionarea sistemelor IT, fraude externe, dezastre naturale, reconcilierea conturilor tranzitorii, fraudarea interna.

Analiza de scenarii este un instrument util in masurarea riscului operational, ce permite evaluarea gradului de risc al proceselor interne, precum si o analiza a riscului operational in conditii de criza.

Indicatorii de risc operational reprezinta date ce reflecta profilul de risc operational, date ce sunt corelate cu schimbarile in nivelul de risc. Monitorizarea indicatorilor de risc operational constituie un sistem de semnalizare preventiv a riscului operational.

In cursul anului 2009 s-a realizat actualizarea sistemului de indicatori de risc operational al UniCredit Tiriace Bank, in conformitate cu Procedura privind indicatorii de risc operational. Au fost identificati principalii indicatori de risc operationali la nivel de banca, au fost colectate date istorice ale valorilor acestor indicatori si au fost setate praguri critice de monitorizare a acestora care sa permita avertizarea timpurie in ceea ce priveste potientiale cresteri ale expunerii la risc operational. De asemenea, au fost stabiliti indicatori in vederea monitorizarii expunerii la risc operational la nivelul unitatilor teritoriale, elaborandu-se Procedura privind monitorizarea indicatorilor de risc semnificativ la nivelul unitatilor teritoriale.

La nivel de Banca, se realizeaza **rapoarte periodice** privind expunerea la riscul operational, urmarindu-se analiza urmatoarele aspecte:

- pierderile din risc operational, recuperările din asigurari;
- rezultatele analizei de scenarii;
- evolutia indicatorilor de risc operational;
- evenimente interne si/sau externe relevante produse in perioada analizata;
- necesarul de capital;
- propuneri de diminuare/transfer a riscului, inclusiv prin asigurare;
- rapoarte ad-hoc si rezultate ale unor investigatii speciale;
- alte aspecte considerate relevante pentru riscul operational.

Sistemul de raportare include, rapoarte trimestriale catre Comitetul de Administrare a Riscurilor, rapoarte cel puțin semestriale catre Comitetul de Supraveghere, precum si rapoarte trimestriale catre Comitetul de Risc Operational al Bank Austria. Structura rapoartelor de risc operational este una consistenta si ofera o imagine asupra expunerii la risc operational.

In cursul anului 2008, structura sistemului de raportare a riscului operational a fost imbunatatita prin includerea in rapoartele periodice a informatiilor relevante cu privire la provizioanele de risc operational, evolutia indicatorilor de risc operational si cu privire la expunerea la risc operational a unitatilor teritoriale.

Cerinta de capital pentru riscul operational aferenta primelor luni ale anului 2009 s-a calculat utilizand metoda de baza, conform Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 24/2006

privind calculul cerinței de capital pentru riscul operational. Incepand cu iunie 2009, Banca a obtinut aprobarea Bancii Nationale a Romaniei de utilizare a metodei standard in vederea calcularii cerinței de capital pentru riscul operational.

Cerinta de capital aferenta anului 2009 calculata conform abordarii standard a fost de 130,247,389 RON.

In martie 2008, Grupul UniCredit a primit aprobarea de folosire a metodei avansate de calcul a cerinței de capital pentru riscul operational. Conform planului adoptat la nivel de Grup, UniCredit Tiriac Bank a solicitat, pana la data de 30 iunie 2009, validarea abordarii avansate de calcul a cerinței de capital pentru riscul operational.

In februarie 2010, Banca Italiei a autorizat grupul UniCredit sa extinga aplicarea modelului intern pentru calculul cerinței de capital pentru riscul operational pentru UniCredit Tiriac Bank.

Cadrul de administrare a riscului operational in UniCredit Tiriac Bank este unul bine structurat si implica factori relevanti in promovarea unei culturi de comunicare si control a riscului operational, fiind sustinut de existenta unui departament dedicat controlului riscului operational, de structura comitetelor relevante pentru administrarea riscului operational si de sistemul de raportare a riscului operational catre conducerea Bancii.

Banca dispune de un sistem bine formalizat de evaluare si administrare a riscului operational, cu responsabilitati clare si bine definite.

Elementele care privesc masurarea riscului operational (colectarea evenimentelor de risc operational, indicatorii si analiza de scenarii) sunt implementate astfel incat sa respecte criteriile de calitate si completitudine. In acest sens, Departamentul Risc Operational indeplineste activitati de control in conformitate cu standardele Grupului: validarea evenimentelor de risc operational, reconcilierea evenimentelor de risc operational cu inregistrarile contabile, inclusiv pe conturi tranzitorii, analiza conturilor interne.

Datele semnificative pentru riscul operational (evenimentele de risc operational, indicatorii, scenariile) sunt colectate si monitorizate cu ajutorul unei aplicatii informatice suport. Clasificarea evenimentelor de risc operational este conforma cu cerintele Bancii Nationale a Romaniei si cu standardele Grupului.

Analiza de scenarii este un instrument util in masurarea riscului operational, ce permite evaluarea gradului de risc al proceselor interne, precum si o analiza a riscului operational in conditii de criza.

Analiza evolutiei indicatorilor de risc operational contribuie la indentificarea timpurie a riscului operational si la controlul riscului operational atat la nivelul proceselor, cat si la nivelul bancii.

Prin acestea, Banca asigura identificarea expunerilor la riscul operational si monitorizarea informatiilor si datelor relevante referitoare la riscul operational, inclusiv a celor privind pierderile semnificative.

Sistemul de administrare a riscului operational este integrat in procesele interne de administrare a riscurilor existente la nivelul Bancii, in conformitate cu procedurile si regulamentele interne privind administrarea riscurilor semnificative.

Sistemul de raportare asigura, cel putin trimestrial, furnizarea de rapoarte privind riscul operational structurilor si persoanelor relevante din cadrul Bancii.

Capitolul 11 - Expuneri din detinerile de actiuni

UniCredit Tiriac Bank SA nu detine portofoliu de tranzactionare de titluri de capital (actiuni) la 31 decembrie 2009.

Strategia bancii este concentrata pe realizarea de investitii in companii care reprezinta pentru Grupul UniCredit un potential de dezvoltare pe termen lung si cu care se pot incheia parteneriate mutual avantajoase, in care sinergiile partenerilor de afaceri pot crea valoarea adaugata pentru actionari.

Participatii existente la data de 31 decembrie 2009 sunt urmatoarele:

Participatia	Natura activitatii	Cota participatie (%)
UniCredit Consumer Financing IFN SA	activitati creditare	35%
UniCredit Leasing Corporation IFN SA	leasing	20%
Transfond SA	servicii financiare	8.03%
Argus SA	industria alimentara	1.16%
Fondul Roman de Garantare a Creditelor pentru Intreprinzatorii Privati IFN AS	servicii financiare	3.10%
Biroul de Credit SA	servicii financiare	4.23%
Pirelli Re Romania	real estate	20%
Cibela Group SRL	industria alimentara	19.62%
Pioneer Asset Management (fost CAIB Asset Management S.A.I.)	servicii financiare	3.96%
CAIB Securities SA	servicii financiare	19.97%
Bursa Romana de Marfuri SA	activitate bursiera	1.05%
Romcard SA	procesare carduri	20%
Casa de Compensare (fost SNCDD SA)	servicii financiare	0.11%
Auto Mondo Company SA	auto	20%
Centrul de Afaceri Romania SA (fost TAC SA)	turism	0,32%
VISA EUROPE LIMITED	carduri	0.01%
UniCredit Leasing Romania SA	leasing	0.00002%

Valoarea totala neta a participatiilor detinute la data de 31 decembrie 2009 este de 25,598,590.53 RON.

Intrucat UniCredit Tiriac Bank SA detine actiuni nelistate in entitati persoane juridice, ale caror valoarea justa (de piata) nu poate fi determinata in mod credibil, aceste participatii sunt contabilizate astfel:

- in situatile statutare (RAS), in conformitate cu reglementarile in vigoare, la cost de achizitie;
- in situatile IFRS:
 - la cost (daca au fost achizitionate dupa de 31 decembrie 2003, moment in care economia romanesca a incetat sa mai fie hiperinflationista); si
 - cost inflatat (daca au fost achizitionate inainte de 31 decembrie 2003).

Capitolul 12 - Expunerile institutiei de credit la riscul de rata a dobanzii pentru pozitiile neincluse in portofoliul de tranzactionare

Aspecte generale, procesul de management al riscului de dobanda si metode de masurare

Riscul de dobanda consta in schimbari ale ratelor de dobanda reflectate in:

- veniturile din dobanzi si, astfel, avand impact asupra castigurilor bancii (risc de cash flow);
- valoarea neta prezenta a activelor si pasivelor din cauza impactului asupra fluxurilor viitoare (risc de valoare justa).

Banca masoara si monitorizeaza riscul de dobanda cu o frecventa zilnica, conform politicii de risc pentru banking book, ce defineste metodele si limitele sau pragurile aferente senzitivitatii la miscarile de dobanda pentru marja de dobanda si valoarea economica.

Riscul de dobanda afecteaza toate pozitiile rezultate din operatiunile comerciale si deciziile de investitii strategice (banking book).

Sursele principale de risc de dobanda pot fi clasificate astfel:

- risc de re-pricing: riscul rezultat din nepotrivirea maturitatilor si a perioadelor de re-pricing pentru activele si pasivele bancii. Principalele componente ale acestui risc sunt:
 - risc de curba de randament, rezultat din expunerea pozitiilor bancii la schimbari ale pantei sau formei curbei de randament;
 - risc de baza, rezultat din corelarea imperfecta intre schimbarile ratei de dobanda pentru fondurile atrase si plasate pentru instrumente cu caracteristici similare de re-pricing;
- risc de optionalitate: riscul ce rezulta din optionalitatea implicita sau explicita in produsele din banking book ale institutiei.

BANCA a stabilit limite de risc pentru a reflecta apetitul la risc in concordanta cu orientarile strategice formulate de Grup si de Directorat. Aceste limite sunt definite in termeni de VaR, senzitivitate sau interval de re-pricing.

Administrarea riscului de dobanda al banking book se face de catre Directia ALM, care gestioneaza sterilizarea bilantului BANCII in ce priveste riscul de dobanda prin incadrarea in limitele interne stabilite. ALM extrage si transfera catre Markets Trading pozitiile excedentare de risc de dobanda (IR risk), prin tranzactii interne. Markets Trading inchide aceste tranzactii in piata.

La nivel de banca, Directia ALM in cooperare cu Departamentul Risc de Piata intreprinde urmatoarele activitati:

- creeaza analize de senzitivitate pentru a masura orice schimbare in valoarea capitalului bazate pe socuri paralele la nivelele de dobanda pentru toate scadentele de-a lungul curbei de randament;
- utilizeaza analiza intervalelor de re-pricing (presupunand ca pozitiile raman constante pe toata perioada), intocmeste simularea impactului asupra veniturilor din dobanzi pentru perioada curenta luand in considerare diferite grade de elasticitate a pasivelor fara maturitate pre-stabilita;
- analizeaza veniturile din dobanzi prin utilizarea de socuri paralele asupra dobanzilor din piata;

In stransa colaborare cu Departamentele ALM si Trezorerie, departamentul Risc de Piata stabileste limite de risc si verifica zilnic utilizarea acestora.

Tabelul de mai jos arata rezultatul exercitiului de stress testing, exprimat in milioane EUR, pentru pozitiile din balanta BANCII la 31 Decembrie 2009:

- scenariul 1: aplicarea unui soc paralel de +100 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 2: aplicarea unui soc paralel de -100 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 3: aplicarea unui soc paralel de +150 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 4: aplicarea unui soc paralel de -150 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 5: aplicarea unui soc paralel de +200 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 6: aplicarea unui soc paralel de -200 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 7: pentru activele si pasivele in lei sensibile la rata dobanzii, cu scadenta reziduala pana la o saptamana – soc paralel de -500 bp, iar cu scadenta reziduala peste o saptamana – soc de +50 bps, pentru celelalte valute nemodificandu-se nimic;
- scenariul 8: pentru activele si pasivele in lei sensibile la rata dobanzii, cu scadenta reziduala pana la o saptamana – soc paralel de +500 bp, iar cu scadenta reziduala peste o saptamana – soc de +50 bp, pentru celelalte valute nemodificandu-se nimic;
- scenariul 9: pentru toate valutele, se aplica diferite socuri paralele, in functie de maturitatea reziduala, astfel: +50 bp pana la o saptamana, inclusiv, +100 bp pana la o luna, inclusiv, +150 bp pana la 6 luni, inclusiv, +200 bp pana la un an, inclusiv, +250 bp pana la 3 ani, inclusiv si +300 bp, pentru maturitati reziduale peste 3 ani.

Rezultatul exercitiului de stress test in milioane EUR.

Dec-09	mil eur
Scenariul 1	-10.10
Scenariul 2:	11.02
Scenariul 3:	-15.02
Scenariul 4:	16.38
Scenariul 5:	-19.86
Scenariul 6:	21.51
Scenariul 7:	-2.53
Scenariul 8:	-3.07
Scenariul 9:	-25.50